

1.	Nazwa kierunku	pedagogika [Pedagogy]
2.	Wydział	Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji
3.	Cykl rozpoczęcia	2020/2021 (semestr zimowy), 2021/2022 (semestr zimowy), 2022/2023 (semestr zimowy)
4.	Poziom kształcenia	studia pierwszego stopnia
5.	Profil kształcenia	ogólnoakademicki
6.	Forma prowadzenia studiów	niestacjonarna
7.	Kod ISCED	0111 (Kształcenie)
8.	Związek kierunku studiów ze strategią rozwoju, w tym misją uczelni	<p>Strategia rozwoju kierunku pedagogika ściśle wiąże się z wizją Uniwersytetu Śląskiego. Obszary rozwoju pedagogiki uwzględniają główne zadania kluczowe, cele operacyjne, określone przez dokument Strategia rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na lata 2020-2025 obejmująca program działań strategicznych na lata 2019-2020, co przyczyni się do zrównoważonego rozwoju kierunku na Wydziale w Uczelni. Uniwersytet Śląski akcentuje znaczenie badań naukowych i równie dużą wagę przywiązuje do kształcenia. Dydaktyka stanowi o istocie uniwersytetu jako miejscu przekazywania wiedzy, umiejętności i wartości akademickich kolejnym pokoleniom studentów i doktorantów. W uniwersytecie badawczym kształcenie na najwyższym poziomie jest powiązane z prowadzonymi badaniami. Służy temu między innymi angażowanie studentów w prace zespołów badawczych oraz indywidualizacja kształcenia, zwłaszcza na wyższych latach studiów, także lokowanie prac dyplomowych studentów i słuchaczy studiów podyplomowych w nurcie badań prowadzonych w uniwersytecie.</p> <p>Zadania kluczowe na kierunku wiąże się z dbałością o poziom prowadzonych badań naukowych i mocne zespoły badawcze, o zwiększenie form kształcenia i doskonalenie, modyfikowanie oferty dydaktycznej, o zintensyfikowanie i poszerzenie współpracy z otoczeniem, współpracy międzynarodowej (z uczelniami zagranicznymi).</p> <p>Program kształcenia na kierunku pedagogika odpowiada następującym celom operacyjnym w zakresie obszaru: KSZTAŁCENIE, określonym w Strategii rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na lata 2020-2025 obejmującej program działań strategicznych na lata 2019-2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształcenie, cel 1.1. Optymalizacja kierunków i programów studiów, - kształcenie, cel 1.3: Opracowanie założeń kształcenia nauczycieli, - kształcenie, cel 1.6: Zwiększenie powiązania programów studiów z badaniami naukowymi stosowanymi poprzez współpracę z pracodawcami, w tym umożliwienie praktyk u tych pracodawców, - kształcenie, cel 1.8: Powiązanie oferty kształcenia z otoczeniem społeczno-gospodarczym, włączanie ekspertów zewnętrznych w realizację kształcenia, - kształcenie, cel 1.9: Zwiększenie umiejętności informatycznych studentów na wszystkich kierunkach studiów, - kształcenie, cel 2.2: Przygotowanie oferty kształcenia w językach obcych - (studia drugiego stopnia), - kształcenie, cel 4.3: Umożliwienie studentom nabywania umiejętności i doświadczenia poprzez rozwiązywanie problemów badawczych. - kształcenie, cel 4.4: Systematyczny przegląd innowacyjnych metod dydaktycznych na świecie. <p>Realizacja tych celów na kierunku pedagogika pozwala na wyzwalanie kreatywności pracowników i studentów, stworzenie jak najlepszych warunków studiowania i prowadzenia badań naukowych, otwartość na potrzeby Uczelni i współpracujących jednostek zewnętrznych. Obszary działań na kierunku pedagogika opierają się na zasadach: otwartości, nowoczesności i kreatywności. Przyczynia się to do kształtowania u absolwentów postaw obywatelskich, prospołecznych, które znacząco oddziałują na szeroko rozumiane otoczenie społeczno-gospodarcze.</p>
9.	Liczba semestrów	6
10.	Tytuł zawodowy	licencjat
11.	Specjalności	pedagogika korekcyjna (terapia pedagogiczna) [corrective pedagogy (pedagogical therapy)] pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i wychowanie do życia w rodzinie [Care-Educational Pedagogy and Family Life Education]

		pedagogika resocjalizacyjna i socjoterapia [resocialization pedagogy and sociotherapy]
12.	Semestr od którego rozpoczyna się realizacja specjalności	1
13.	Procentowy udział dyscyplin naukowych lub artystycznych w kształceniu (ze wskazaniem dyscypliny wiodącej)	<ul style="list-style-type: none"> • [dyscyplina wiodąca] pedagogika (dziedzina nauk społecznych): 65% • psychologia (dziedzina nauk społecznych): 18% • nauki socjologiczne (dziedzina nauk społecznych): 7% • nauki prawne (dziedzina nauk społecznych): 4% • filozofia (dziedzina nauk humanistycznych): 3% • językoznawstwo (dziedzina nauk humanistycznych): 3%
14.	Procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdej z dyscyplin naukowych lub artystycznych do których odnoszą się efekty uczenia się w łącznej liczbie punktów ECTS (ze wskazaniem dyscypliny wiodącej)	<p>pedagogika korekcyjna (terapia pedagogiczna):</p> <ul style="list-style-type: none"> • [dyscyplina wiodąca] pedagogika (dziedzina nauk społecznych): 66% • psychologia (dziedzina nauk społecznych): 20% • nauki socjologiczne (dziedzina nauk społecznych): 7% • filozofia (dziedzina nauk humanistycznych): 3% • językoznawstwo (dziedzina nauk humanistycznych): 3% • nauki prawne (dziedzina nauk społecznych): 1% <p>pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i wychowanie do życia w rodzinie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • [dyscyplina wiodąca] pedagogika (dziedzina nauk społecznych): 69% • psychologia (dziedzina nauk społecznych): 17% • nauki socjologiczne (dziedzina nauk społecznych): 7% • filozofia (dziedzina nauk humanistycznych): 3% • językoznawstwo (dziedzina nauk humanistycznych): 3% • nauki prawne (dziedzina nauk społecznych): 1% <p>pedagogika resocjalizacyjna i socjoterapia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • [dyscyplina wiodąca] pedagogika (dziedzina nauk społecznych): 65% • psychologia (dziedzina nauk społecznych): 15% • nauki prawne (dziedzina nauk społecznych): 7% • nauki socjologiczne (dziedzina nauk społecznych): 7% • filozofia (dziedzina nauk humanistycznych): 3% • językoznawstwo (dziedzina nauk humanistycznych): 3%
15.	Liczba punktów ECTS konieczna dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów	pedagogika korekcyjna (terapia pedagogiczna): 180, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i wychowanie do życia w rodzinie: 180, pedagogika resocjalizacyjna i socjoterapia: 180
16.	Procentowy udział liczby punktów ECTS uzyskiwanych w ramach wybieranych przez studenta modułów kształcenia w łącznej liczbie punktów ECTS	pedagogika korekcyjna (terapia pedagogiczna): 60%, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i wychowanie do życia w rodzinie: 56%, pedagogika resocjalizacyjna i socjoterapia: 71%
17.	Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich (lub	pedagogika korekcyjna (terapia pedagogiczna): 162, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i wychowanie do życia w rodzinie: 162, pedagogika resocjalizacyjna i socjoterapia: 162

	innych osób prowadzących zajęcia) i studentów	
18.	Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dyscyplin w ramach dziedzin nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejszą niż 5 punktów ECTS – w przypadku kierunków studiów przypisanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	pedagogika korekcyjna (terapia pedagogiczna): 157, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i wychowanie do życia w rodzinie: 159, pedagogika resocjalizacyjna i socjoterapia: 159
19.	Warunki wymagane do ukończenia studiów z określoną specjalnością	<p><u>pedagogika korekcyjna (terapia pedagogiczna)</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Wywiązanie się z obowiązków wynikających z Regulaminu Studiów w Uniwersytecie Śląskim, nienaganna postawa zgodna z treścią ślubowania. Realizacja efektów uczenia się dla kierunku pedagogika (wzorcowe efekty uczenia się), w tym efektów specyficznych dla specjalności pedagogika korekcyjna (terapia pedagogiczna). Student uzyskuje absolutorium poprzez zaliczenie przewidzianych w planie studiów modułów, realizując wszystkie efekty uczenia się. Zaliczenie przewidzianych w programie studiów praktyk. Uzyskanie wymaganej planem studiów liczby punktów ECTS (180), potwierdzających umiejętność pracy własnej studenta i realizację zajęć w bezpośrednim kontakcie z nauczycielami akademickimi. Przygotowanie i obrona pracy licencjackiej (zgodnie z Regulaminem Studiów w Uniwersytecie Śląskim, zasadami przyjętymi na Wydziale, poprzedzone zgłoszeniem i zatwierdzeniem tematu pracy), stanowiące ostateczny sprawdzian osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla kierunku i specjalności. Temat pracy licencjackiej powinien być zgodny ze studiowanym kierunkiem pedagogika w specjalności pedagogika korekcyjna (terapia pedagogiczna). Terminowe uiszczanie opłat za studia (dotyczy studiów niestacjonarnych) lub ewentualnych opłat za powtarzanie modułu, semestru, reaktywację, różnice programowe itp. <p><u>pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i wychowanie do życia w rodzinie</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Wywiązanie się z obowiązków wynikających z Regulaminu Studiów w Uniwersytecie Śląskim, nienaganna postawa zgodna z treścią ślubowania. Realizacja efektów uczenia się dla kierunku pedagogika (wzorcowe efekty uczenia się), w tym efektów specyficznych dla specjalności pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i wychowanie do życia w rodzinie. Student uzyskuje absolutorium poprzez zaliczenie przewidzianych w planie studiów modułów, realizując wszystkie efekty uczenia się. Zaliczenie przewidzianych w programie studiów praktyk. Uzyskanie wymaganej planem studiów liczby punktów ECTS (180), potwierdzających umiejętność pracy własnej studenta i realizację zajęć w bezpośrednim kontakcie z nauczycielami akademickimi. Przygotowanie i obrona pracy licencjackiej (zgodnie z Regulaminem Studiów w Uniwersytecie Śląskim, zasadami przyjętymi na Wydziale, poprzedzone zgłoszeniem i zatwierdzeniem tematu pracy), stanowiące ostateczny sprawdzian osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla kierunku i specjalności. Temat pracy licencjackiej powinien być zgodny ze studiowanym kierunkiem pedagogika w specjalności pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i wychowanie do życia w rodzinie. Terminowe uiszczanie opłat za studia (dotyczy studiów niestacjonarnych) lub ewentualnych opłat za powtarzanie modułu, semestru, reaktywację, różnice programowe itp. <p><u>pedagogika resocjalizacyjna i socjoterapia</u></p>

		<ol style="list-style-type: none"> 1. Wywiązanie się z obowiązków wynikających z Regulaminu Studiów w Uniwersytecie Śląskim, nienaganna postawa zgodna z treścią ślubowania. 2. Realizacja efektów uczenia się dla kierunku pedagogika (wzorcowe efekty uczenia się), w tym efektów specyficznych dla specjalności pedagogika resocjalizacyjna i socjoterapia. Student uzyskuje absolutorium poprzez zaliczenie przewidzianych w planie studiów modułów, realizując wszystkie efekty uczenia się. 3. Zaliczenie przewidzianych w programie studiów praktyk. 4. Uzyskanie wymaganej planem studiów liczby punktów ECTS (180), potwierdzających umiejętność pracy własnej studenta i realizację zajęć w bezpośrednim kontakcie z nauczycielami akademickimi. 5. Przygotowanie i obrona pracy licencjackiej (zgodnie z Regulaminem Studiów w Uniwersytecie Śląskim, zasadami przyjętymi na Wydziale, poprzedzone zgłoszeniem i zatwierdzeniem tematu pracy), stanowiące ostateczny sprawdzian osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla kierunku i specjalności. Temat pracy licencjackiej powinien być zgodny ze studiowanym kierunkiem pedagogika w specjalności pedagogika resocjalizacyjna i socjoterapia. 6. Terminowe uiszczanie opłat za studia (dotyczy studiów niestacjonarnych) lub ewentualnych opłat za powtarzanie modułu, semestru, reaktywację, różnice programowe itp.
20.	Organizacja procesu uzyskania dyplomu	<p>Wytyczne i zalecenia w sprawie organizacji procesu uzyskania dyplomu oraz przygotowania prac dyplomowych</p> <p>ORGANIZACJA PROCESU UZYSKANIA DYPLOMU</p> <p>Student dokonuje wyboru seminarium i promotora z listy zgłoszonych w danym roku akademickim seminariów dyplomowych. Seminarium dyplomowe trwa nie mniej niż 3 semestry - student wraz z promotorem ustala temat pracy dyplomowej oraz przebieg procesu jej realizacji zgodnie z zapisem modułowym. Promotor przedstawia przyjęte do realizacji tematy prac dyplomowych do zatwierdzenia.</p> <p>Student, po ustaleniu z promotorem tytułu pracy dyplomowej, składa w dziekanacie zatwierdzony przez promotora formularz rejestracji tytułu pracy dyplomowej. Student przed przystąpieniem do egzaminu dyplomowego zobowiązany jest wprowadzić pracę do APD. Serwis Archiwum Prac Dyplomowych jest jednym z wielu systemów informatycznych współpracujących z Uniwersyteckim Systemem Obsługi Studiów USOS. Pełni on rolę elektronicznego repozytorium pisemnych prac dyplomowych. (zgodnie z Zarządzeniem nr 16 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie wprowadzenia procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych).</p> <p>Na mocy art. 76. ust. 4. ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce każda pisemna praca dyplomowa (licencjacka, inżynierska, magisterska) jest przed egzaminem dyplomowym sprawdzana z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA).</p> <p>Student składa pracę dyplomową w formie drukowanej wraz z kompletem dokumentów, nie później niż 14 dni przed planowanym terminem obrony. Student obowiązany jest złożyć pracę dyplomową nie później niż do dnia 30 września na studiach kończących się w semestrze letnim (§33 Regulaminu Studiów w Uniwersytecie Śląskim, załącznik do Uchwały nr 368 Senatu UŚ z dnia 30 kwietnia 2019r.). Kandydatów na recenzentów przedstawia promotor do zatwierdzenia przez dziekana. Dziekan kieruje do recenzji pracę dyplomową po przyjęciu jej przez promotora.</p> <p>Dziekan przyjmuje recenzje pracy dyplomowej i ewentualnie (przy negatywnej ocenie recenzenta) wyznacza drugiego recenzenta; jeśli drugi recenzent oceni pracę negatywnie, nie może ona być podstawą ukończenia studiów.</p> <p>Dziekan dopuszcza studenta do egzaminu dyplomowego po zrealizowaniu planu studiów i uzyskaniu efektów uczenia się przewidzianych programem studiów oraz otrzymaniu pozytywnych ocen pracy dyplomowej.</p> <p>Dziekan wyznacza komisję przeprowadzającą egzamin dyplomowy. Przedmiotem egzaminu dyplomowego jest praca.</p> <p>Dziekan ustala ewentualny termin poprawkowego egzaminu dyplomowego, nie wcześniej niż przed upływem 1 miesiąca i nie później niż po upływie 3 miesięcy od daty pierwszego egzaminu (dziekan może wyznaczyć ostateczny, dodatkowy termin egzaminu w przypadku uzyskania przez studenta oceny niedostatecznej w drugim poprawkowym terminie egzaminu; w przypadku uzyskania oceny niedostatecznej z tego egzaminu, dziekan wydaje decyzję o skreśleniu z listy studentów).</p> <p>Komisja egzaminacyjna oblicza ostateczny wynik studiów na podstawie protokołu egzaminu dyplomowego. Absolwent otrzymuje dyplom</p>

ukończenia studiów wyższych odpowiedniego stopnia.

WYMOGI MERYTORYCZNE

Praca dyplomowa jest wypowiedzią pisemną o charakterze naukowym. Program kształcenia na studiach I. stopnia zobowiązuje studenta do przygotowania pracy licencjackiej, na studiach II. stopnia - pracy magisterskiej.

Praca licencjacka jest rozprawą przeglądową lub oryginalną (badawczą) - w pracy licencjackiej zaleca się odwołanie do co najmniej 20 pozycji bibliograficznych

Praca magisterska jest pracą oryginalną (badawczą); praca oryginalna stanowi opis badań własnych i nie może być prostą kontynuacją pracy licencjackiej (tzn. nie może być jej poszerzeniem lub uzupełnieniem). W pracy magisterskiej należy odwołać się do co najmniej 40 pozycji bibliograficznych.

Tytuł pracy i zawarta w niej problematyka muszą być związane z kierunkiem studiów seminarzysty. Zgodność problematyki podejmowanej z kierunkiem studiów jest podstawowym kryterium oceny pracy dyplomowej, a jego niespełnienie skutkuje brakiem dopuszczenia do obrony.

Praca dyplomowa (bez względu na jej charakter i zakres) zawiera:

- cel i zakres, obszar tematyczny i problemowy
- odniesienie do literatury przedmiotu z poszerzoną analizą problemu (problemów),
- opis sposobów rozwiązania problemów/zagadnień z uwzględnieniem zastosowanych metod badawczych,
- sformułowanie wniosków na podstawie przeprowadzonej analizy.

Tekst pracy powinien mieć układ typowy dla prac naukowych, w tym: spis treści, wstęp, kolejne rozdziały (z podrozdziałami), zakończenie, bibliografię, spisy (tabel, wykresów, rycin) oraz aneks (jeśli przewidziano).

Praca dyplomowa jest samodzielną pracą studenta.

W pracach dwuosobowych należy jednoznacznie określić autorów poszczególnych części pracy dyplomowej; indywidualny wkład każdego współautora jest oceniany niezależnie i w oddzielnych recenzjach.

KOMPOZYCJA TEKSTU

Język pracy:

- przy pisaniu pracy należy posługiwać się poprawną polszczyzną z przestrzeganiem ogólnie przyjętych zasad ortografii i interpunkcji
- w treści należy unikać pisania w pierwszej osobie liczby pojedynczej; pożądane jest stosowanie formy bezosobowej lub 3. osoby liczby pojedynczej, np.: „wydaje się, że”, „jak należy przypuszczać”, „jak przedstawiono wyżej”, albo; „autor opracował”, „autor przedstawił” (należy unikać wypowiedzi typu: „ja opracowałem”, „ja przedstawiłem”)
- od powyższej reguły stosuje się odstępstwa, np. we Wstępie, w podziękowaniach gdzie zapis w 1. osobie liczby pojedynczej jest dopuszczalny
- należy unikać form wypowiedzi o zbyt wyrazistym zabarwieniu emocjonalnym
- wypowiedź w tekście buduje się w czasie teraźniejszym, zwłaszcza w omówieniach idei, poglądów, streszczaniu teorii i koncepcji, prezentacji poglądów innych autorów, itp.
- w tekstach dopuszczalne jest stosowanie czasu przeszłego, szczególnie wówczas gdy autor odwołuje się do faktów historycznych, wydarzeń z życia osób, opisu działań podjętych przez autora w ramach prac badawczych
- w tekście właściwym nie należy używać skrótów: należy zapisać „2013 rok” zamiast „2013 r.”; „między innymi” zamiast „m.in.”; „jeden” zamiast „1” itd.
- nie należy zostawiać jedno-, dwu-, trzyliterowych słów na końcu wiersza lecz przenosić je do kolejnego wiersza (z wyjątkiem zaimka „się”, który zostaje w sąsiedztwie czasownika, do którego się odnosi)
- podział tekstu na akapity: każdy akapit to jedna myśl, każdy akapit należy zaczynać od nowej linijki i wcięcia (z użyciem tabulatora), akapity cytowane należy opatrzyć przypisem

Standardy cytowań:

1. cytat umieszczony w pracy należy wydzielić z tekstu za pomocą cudzysłowu i opatrzyć numerem odnośnika
2. numery odnośników należy umieszczać w tekście pracy (indeks górny) przed znakami przystankowymi typu: kropka, dwukropek (z wyjątkiem znaków przystankowych kończących cytaty w oryginale)
3. przypisy należy podawać na dole strony stosując numerację ciągłą w całej pracy

tekst przypisu należy zapisać czcionką Times New Roman 10 pkt. z odstępem pojedynczym

4. w przypisach należy odwołać się do następujących zasad stosowania skrótów:

- jeśli cytujemy po raz kolejny tę samą pracę tego samego autora: np. A. Tyszką, Styl życia ....., s.5 (jeśli źródło było cytowane w innym rozdziale należy przywołać pełny opis bibliograficzny)
- jeżeli cytujemy po raz kolejny tę samą pracę tego samego autora bezpośrednio w następnym przypisie należy zastosować zapis: Tamże.25
- jeżeli cytujemy inną pracę tego samego autora bezpośrednio w następnym przypisie należy zastosować zapis: (zależnie od płci autora) – tenże/taż, tegoż/tejże
- zapis Por. należy zastosować w sytuacji gdy poglądy autora pracy odzwierciedlają poglądy autorów cytowanych prac naukowych
- zapis Zob. stosuje się gdy autor pracy wskazuje bezpośrednie odniesienie do źródeł, poglądów, np.: Zob. Załącznik Nr1 Rozporządzenia... z dnia....
- w przypadku odwołania do publikacji konkretnego autora należy zastosować zapis:
M. Buber, Ja i Ty. Wybór pism filozoficznych. Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 1992, s.50.
- w przypadku odwołania do publikacji o nierozdzielnym autorstwie (kilku autorów) należy zastosować zapis:
M. Przetacznik-Gierowska, M. Tyszkowa, Psychologia rozwoju człowieka. T.1: Zagadnienia ogólne. PWN, Warszawa 1996, s.50.
- w przypadku odwołania do słowników, encyklopedii, itp. należy zastosować zapis :
Słownik wyrazów obcych PWN. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008, s.50.
- w przypadku odwołania do prac (w tym zbiorowych) pod redakcją naukową należy zastosować zapis :
B. Sliwerski (red.), Współczesne teorie i nurty wychowania. Oficyna Wydawnicza IMPULS, Kraków 1998, s.50.
- w przypadku odwołania do prac zbiorowych pod redakcją naukową, w których można wyróżnić wyodrębnione autorstwo należy zastosować zapis np.:
Por. J. Tischner, Rozumienie – dziejowość – prawda [w:] idem Filozofia współczesna. Instytut Teologiczny Księża Misjonarzy, Kraków 1989 lub
R. Rorty, Przygodność języka [w:] S. Czerniak, A. Szahaj (red.), Postmodernizm a filozofia. Wybór tekstów. Instytut Filozofii PAN, Warszawa 1996, s.113.
- w przypadku odwołania do publikacji zamieszczonych w czasopiśmie należy zastosować zapis:
P. Piotrowski, Kryzys znaczenia w sztuce. Josepha Kosutha przejście od tautologicznego do zantropologizowanego modelu sztuki. „Obieg” 1991, nr 9-10.
- w przypadku odwołania do źródeł elektronicznych należy zastosować zapis:

  - wydawnictwo na płycie CD:
W. Kopaliński, Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych [CD-ROM]. Wersja 1.0.3.16. Pro-media, Łódź 1998.
  - artykuł na witrynie internetowej:
R. Oramus, Kontemplatorzy sztuki [online]. <http://www.wsp.krakow.pl/konspekt/10> [dostęp: 10.12.2012]
  - artykuł w czasopiśmie internetowym:
B. Bobick, J. Hornby, Practical Partnerships: Strengthening the Museum-School Relationship. “Journal of Museum Education”, Vol.38, no. 1: City Museum and Urban Learning [online]. <http://museumeducation.info> [dostęp: 10.04.2013]
  - w przypadku odwołania do filmu:
Pan Tadeusz [Film]. Reż. Andrzej Wajda. Warszawa. Vision Distribution Company, 1999 [emisja: 25.09.2011, TVP 1, g. 20.30]
  - w przypadku odwołania do materiałów archiwalnych:
Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Katowicach. Sprawozdania okresowe do dyrektora Departamentu III za rok 1983, sygn. 034/8, s.8
  - w przypadku odwołania do maszynopisu:
B. Cyrański, Rekonstrukcja aksjologicznych podstaw pedagogiki społecznej z zastosowaniem metody interpretacji hermeneutycznej, [maszynopis pracy doktorskiej napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. E. Marynowicz – Hetki, Łódź 1995, złożony do druku w: Acta Universitatis Lodzianis, Folia Paedagogica et Psychologica]

BIBLIOGRAFIA

W bibliografii należy umieścić wszystkie pozycje literatury, na które autor powołuje się w tekście.

Nie należy stosować numeracji poszczególnych pozycji literatury.

Spis pozycji cytowanych należy umieścić na końcu pracy, po zakończeniu, ale przed załącznikami.

Bibliografię można podzielić na podrozdziały, np. „Książki”, „Czasopisma”, „Akty prawne”, „Materiały konferencyjne”, „Strony internetowe”, itd. gdy jest to uzasadnione ich dużą ilością w poszczególnych grupach rodzajowych

Pozycje bibliograficzne należy zapisywać z zachowaniem interlinii 1 wiersza.

Pozycje w bibliografii należy uszeregować alfabetycznie wg nazwiska autora/autorów publikacji lub redaktora/redaktorów, z wyjątkiem:

- prac nie posiadających autora/ów, w których pierwszym elementem opisu jest tytuł oraz

- prac posiadających autorów instytucjonalnych, w których pierwszym elementem opisu jest nazwa instytucji wydającej publikację

- prace jednego autora/ów, instytucji należy uporządkować według lat wydania od najnowszych do najstarszych, prace w druku należy umieścić na końcu

w pierwszej kolejności należy podać publikację danego autora, a następnie prace współredagowane lub współautorskie

Przykładowy zapis bibliografii:

Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Katowicach. Sprawozdania okresowe do dyrektora Departamentu III za rok 1983, sygn. 034/8.

Bobick B., Hornby J., Practical Partnerships: Strengthening the Museum-School Relationship. Journal of Museum Education, Vol.38, no. 1: City Museum and Urban Learning .<http://museumeducation.info>

Buber M., Ja i Ty. Wybór pism filozoficznych. Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 1992.

Cyrański B., Rekonstrukcja aksjologicznych podstaw pedagogiki społecznej z zastosowaniem metody interpretacji hermeneutycznej, [maszynopis pracy doktorskiej napisanej pod kierunkiem prof.dr hab. E.Marynowicz – Hetki, Łódź 1995, złożony do druku w: Acta Universitatis Lodziensis, Folia Paedagogica et Psychologica]

Kopaliński W., Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych [CD-ROM]. Wersja 1.0.3.16. Łódź Pro-media, 1998.

Oramus R., Kontemplatorzy sztuki . <http://www.wsp.krakow.pl/konspekt/10>

Pan Tadeusz [Film]. Reż. Andrzej Wajda. Warszawa. Vision Distribution Company, 1999.

Piotrowski P., Kryzys znaczenia w sztuce. Josepha Kosutha przejście od tautologicznego do zantropologizowanego modelu sztuki. „Obieg” 1991, nr 9-10.

Przetacznik-Gierowska M., Tyszkowa M., Psychologia rozwoju człowieka. T.1: Zagadnienia ogólne. PWN, Warszawa 1996.

Rorty R., Przygodność języka [w:] S. Czerniak, A. Szahaj (red.) Postmodernizm a filozofia. Wybór tekstów. Instytut Filozofii PAN, Warszawa 1996.

Słownik wyrazów obcych PWN. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008.

Śliwerski B., (red.) Współczesne teorie i nurty wychowania. Oficyna Wydawnicza IMPULS, Kraków 1998.

Tischner J., Rozumienie – dziejowość – prawda [w:] tegoż, Filozofia współczesna. Instytut Teologiczny Księży Misjonarzy, Kraków 1989.

SPISY (np. tabel, ilustracji, fotografii)

Spisy należy umieszczać pod bibliografią. Osobno należy zaprezentować spis wykresów (jeśli są), spis tabel (jeśli są), spis rysunków (w tym fotografii, ilustracji - jeśli są).

Każdy opis musi mieć odniesienie do strony.

UWAGI TECHNICZNE (EDYTORSKIE)

format arkusza papieru

A4

marginesy

górny- 2,5 cm

dolny- 2,5 cm
lewy – 2,5 cm
prawy – 2,5 cm
czcionka podstawowa tekstu
Times New Roman 12 pkt (dla głównych tytułów bold 16 pkt, dla podtytułów bold 14 pkt)

interlinia
1,5 wiersza
zadrukowanie stron
jednostronne (egzemplarz przeznaczony do archiwum – dwustronne)
wyrównanie tekstu
wyjustowane; wyjątki: wszelkie tytuły

wcięcie tekstu
0,5 cm – 5-7 spacji
numeracja stron
ciągła , numerowanie stron w prawym dolnym rogu, brak numeru na pierwszej stronie
objętość prac dyplomowych
w pracach licencjackich: od 40 do 60 stron znormalizowanego tekstu (ze stroną tytułową, aneksem, bibliografią i załącznikami);
w pracach magisterskich: od 80 do 120 stron znormalizowanego tekstu (ze stroną tytułową, aneksem, bibliografią i załącznikami)

numeracja rozdziałów
i podrozdziałów
<opcjonalnie>2
Rozdział I
1. tytuł podrozdziału
1.1. tytuł części podrozdziału
1.2. tytuł części podrozdziału
2. tytuł podrozdziału
2.1. tytuł części podrozdziału
2.2. tytuł części podrozdziału

ryciny (wykresy, schematy
i ilustracje)
ryciną - rysunkiem jest wykres, schemat i graficzny obraz; kolejność numeracji rysunków: od „1” w całej pracy; opis należy rozpocząć od skrótu „Rys.”, następnie spacja i numer z kropką; opis należy umieścić nad rysunkiem; źródło należy podawać pod rysunkiem; w źródle należy pochylać słowo „Źródło.”; w opisie źródła stosować czcionkę 10 pkt.; dłuższe teksty zawijać z odsłonięciem słowa „Źródło”

tabele
opis tabeli (nad tabelą) należy zaczynać od słowa „Tabela” a po spacji zapisać numer liczebnika porządkowego (wszystkie tabele w tekście pracy powinny być numerowane sekwencyjnie, kolejnymi numerami od „1”); źródło należy podawać pod tabelą; w źródle należy pochylać słowo „Źródło”, a do opisu stosować czcionkę 10 pkt; dłuższe opisy należy zawijać z odsłonięciem słowa „Źródło”

wyliczenia w tekście
wyliczenia z listy należy rozpoczynać od lewego marginesu; na końcu elementów wyliczanych można nie stawiać żadnego znaku interpunkcyjnego (zalecane), przecinek lub średnik; na końcu ostatniego elementu wyliczanego należy umieścić kropkę; zaleca się stosowanie automatycznego układu tworzenia listy (wykorzystując opcję z listwy narzędzi Format/Punktory i numeracja) wg jednego wzoru w całej pracy
zapis nazw obcych (np. łacińskich, greckich)
kursywa

	<p>Liczba egzemplarzy - trzy egzemplarze drukowane</p> <p>UKŁAD GRAFICZNY PRACY szablon spisu treści SPIS TREŚCI WSTĘP ROZDZIAŁ I. <Tytuł rozdziału> 1.<Tytuł podrozdziału> 1.1.<tytuł części podrozdziału > 1.2.<tytuł części podrozdziału> 1.3. <tytuł części podrozdziału> 2. < Tytuł podrozdziału> 2.1. <tytuł części podrozdziału> 2.2. <tytuł części podrozdziału> 2.3. <tytuł części podrozdziału> ROZDZIAŁ II. <Tytuł rozdziału> 1. <Tytuł podrozdziału> 1.1. <tytuł części podrozdziału> 1.2. <tytuł części podrozdziału> 1.3. <tytuł części podrozdziału> 2.<Tytuł podrozdziału> 2.1. <tytuł części podrozdziału> 2.2. <tytuł części podrozdziału> 2.3. <tytuł części podrozdziału> PODSUMOWANIE/WNIOSKI/<opcjonalnie> ZAKOŃCZENIE BIBLIOGRAFIA (bez numeru stron) ZAŁĄCZNIKI /ANEKS <opcjonalnie>(bez numeru stron)</p> <p>projekt strony tytułowej (zob. strona główna Archiwum Prac Dyplomowych https://apd.us.edu.pl) wzór oświadczenia autora (zob. strona główna Archiwum Prac Dyplomowych https://apd.us.edu.pl)</p>
<p>21. Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk zawodowych dla kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki</p>	<p><u>pedagogika korekcyjna (terapia pedagogiczna)</u></p> <p>Praktyki stanowią ważną a zarazem integralną część procesu dydaktyczno-wychowawczego, realizowanego przez studentów w uczelni wyższej. Są z jednej strony sposobem sprawdzenia użyteczności wiedzy i umiejętności zdobywanych w toku kształcenia, z drugiej - natomiast mogą stanowić podstawę do podejmowania zagadnień wynikających z własnych zainteresowań studentów. Praktyki na kierunku Pedagogika, specjalność: pedagogika korekcyjna (terapia pedagogiczna) organizowane są zgodnie z wymogami określonymi przez obowiązujące Zarządzenie Rektora Uniwersytetu Śląskiego w sprawie organizowania studenckich praktyk zawodowych i określenia obowiązków opiekunów praktyk (wskazane w regulaminie odbywania studenckich praktyk zawodowych na Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach), Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Załącznik 3), Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli, Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 marca 2019r zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli, jak również w oparciu o Regulamin Studiów w Uniwersytecie Śląskim (załącznik do Uchwały nr 368 Senatu UŚ z dnia 30 kwietnia 2019r.) oraz Procedury Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Sztuki</p>

i Nauk o Edukacji (od roku akademickiego 2019/2020).

Studenci przygotowujący się do praktyki mają:

- prawo do konsultacji spraw związanych z realizacją praktyki zawodowej z uczelnianym opiekunem praktyki,
- prawo uzgodnić z opiekunem praktyki w placówce warunki realizacji poszczególnych zadań praktyki (dzień tygodnia, godzinę itp.),
- obowiązek odebrać od uczelnianego opiekuna praktyk w wyznaczonym terminie dokumenty dla instytucji, w której zamierza realizować praktykę.

Rodzaje praktyk:

1. Praktyka zawodowa po I roku – wymiar godzin - 90 godz.; liczba punktów ECTS - 3, forma zaliczenia – zaliczenie z oceną, czas realizacji (1 cz. - 45 godz. od czerwiec do września w placówkach wybranych przez studenta; 2 cz. – 45 godz. Od października do lutego w placówkach ustalonych z opiekunem praktyk – zliczenie semestr zimowy drugiego roku – dokładny opis praktyk zawodowych znajduje się poniżej).

2. Praktyka zawodowa po II roku – wymiar godzin - 90 godz.; liczba punktów ECTS - 3, forma zaliczenia – zaliczenie z oceną, czas realizacji (1 cz. - 45 godz. od czerwiec do września w placówkach wybranych przez studenta; 2 cz. – 45 godz. Od października do lutego w placówkach ustalonych z opiekunem praktyk – zliczenie semestr zimowy drugiego roku – dokładny opis praktyk zawodowych znajduje się poniżej).

3. Praktyka zawodowa (w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego) – wymiar godzin – 30, liczba punktów ECTS – 3, forma zaliczenia – zaliczenie z oceną, czas realizacji – semestr II (dokładna charakterystyka z module)

4. Praktyka z tutoringiem – wymiar godzin – 30h, liczba punktów ECTS- 3; forma zaliczenia – zaliczenie z oceną, czas realizacji: semestr 2 (10 h, 1 ECTS), 3(10 h, 1 ECTS) , 4(10 h, 1 ECTS). (dokładna charakterystyka z modułach)

5. Praktyka z tutoringiem (edukacja włączająca) - wymiar godzin – 20h, liczba punktów ECTS- 2; forma zaliczenia – zaliczenie z oceną, czas realizacji: semestr 5 (10 h, 1 ECTS), 6(10 h, 1 ECTS). (dokładna charakterystyka z modułach).

PROGRAM PRAKTYKI ZAWODOWEJ DLA STUDENTÓW PIERWSZEGO STOPNIA PEDAGOGIKI I ROKU

SPECJALNOŚĆ: PEDAGOGIKA KOREKCYJNA (TERAPIA PEDAGOGICZNA)

I. Ogólna charakterystyka praktyki:

A. Miejsce odbywania praktyki:

- placówki opieki i wychowania małego dziecka,
- przedszkola specjalne (lub z oddziałami specjalnymi) publiczne i niepubliczne,
- przedszkola integracyjne (lub z oddziałami integracyjnymi) publiczne i niepubliczne,
- przedszkola ogólnodostępne publiczne i niepubliczne,
- przedszkola terapeutyczne.

B. Wymiar godzin: - studia stacjonarne i niestacjonarne: 90 godzin

C. Forma zaliczenia: z oceną

II. Ogólne cele praktyki

1. Wdrażanie do podejmowania samodzielnych działań związanych z pedagogiką korekcyjną (terapią pedagogiczną) w kontakcie z dzieckiem w wieku przedszkolnym, a także czynne wprowadzenie studentów w praktykę diagnozy pedagogicznej oraz terapii wychowania i nauczania dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

2. Praktyczna weryfikacja wiedzy zdobytej podczas studiów w ramach przedmiotów kształcenia podstawowego i kierunkowego oraz przedmiotów metodycznych kształcenia specjalnościowego;

3. Obserwacja oraz prowadzenie pod nadzorem specjalisty terapii pedagogicznej różnych form działań pedagogicznych w ramach zajęć specjalistycznych z zakresu terapii pedagogicznej w tym zajęć korekcyjno-kompensacyjnych.

4. Umożliwienie studentom aktywnego uczestnictwa w procesie wspierania rozwoju dziecka oraz zdobywania doświadczeń w budowaniu interakcji z podopiecznymi z wykorzystaniem zakresu zdobywanej wiedzy psychopedagogicznej.

5. Kształtowanie umiejętności aktywnego reagowania i wspierania pedagogicznego dzieci w naturalnych warunkach; rozwój i

	<p>wykorzystanie umiejętności w zakresie diagnozowania potrzeb podopiecznych i budowania z nimi bliskiego kontaktu.</p> <p>6. Rozwijanie kompetencji zawodowych praktykanta i gotowości do samodzielnej pracy terapeutycznej, pomocowej, edukacyjnej, w przyszłości.</p> <p>7. Poznanie sposobów integrowania wiedzy z różnych dziedzin psychologii stosowanej w celu kreowania zintegrowanych projektów pomocy terapeutycznej.</p> <p>5. Obserwacja ciągła co najmniej jednego dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (wraz z jego diagnozą i propozycją planu indywidualnych zajęć oraz wynikami wywiadu z nauczycielem i rodzicem), poznanie wszystkich form zajęć edukacyjnych i korekcyjno-kompensacyjnych realizowanych w przedszkolu, analiza dokumentacji pracy nauczyciela przedszkola.</p> <p>III. Zadania do realizacji.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ogólne zapoznanie się studenta z zadaniami wynikającymi z planu pracy placówki. 2. Zapoznanie się studenta z ramowym rozkładem dnia placówki, jej strukturą, organizacją wewnętrzną, statutem oraz prawnymi regulacjami. 3. Zapoznanie się z programami i planami działalności instytucji. 4. Zapoznanie się z formami pracy stosowanymi w danej placówce. 5. Codzienne obserwowanie różnego rodzaju zajęć zgodnie z modułem prowadzonych w danej placówce. 6. Włączenie się studenta w pracę placówki w charakterze asystenta. 7. Pomoc w sprawowaniu opieki nad dzieckiem lub osobą dorosłą z niepełnosprawnością. 8. Podejmowanie indywidualnej pracy z uczniami i wychowankami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi). 9. Konsultacje z opiekunem praktyk (w danej instytucji) w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzanych działań. 10. Przeprowadzenie rozmowy z osobą z kierownictwa placówki na temat głównych zadań, osiągnięć, potrzeb i problemów placówki. 11. Przeprowadzenie rozmowy z pracownikiem placówki na temat programu, metod i warsztatu pracy. 12. Konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką. 13. Prowadzenie zapisów o charakterze dokumentującym przebieg praktyki pedagogicznej. <p>IV. Tryb i warunki zaliczenia praktyki</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dokumenty należy pobrać od uczelnianego opiekuna praktyk. 2. Student na bieżąco dokumentuje przebieg swojej praktyki wyłącznie na drukach do tego celu opracowanych. 3. Praktykę zalicza w indeksie uczelniany opiekun praktyki na podstawie dokumentacji przedłożonej przez studenta. 4. Studenci przedkładają opiekunowi praktyki w uczelni: <ul style="list-style-type: none"> • opinię o studencie realizującym praktykę, uzupełnioną przez opiekuna praktyki w placówce, • dziennik praktyk poświadczony podpisem opiekuna praktyki w placówce z dokładnymi zapisami odnośnie codziennych działań na praktyce (w tym wypełniony arkusz z obserwacji ciągłej dziecka, • raport z przebiegu praktyki zawodowej. <p>PROGRAM PRAKTYKI ZAWODOWEJ DLA STUDENTÓW PIERWSZEGO STOPNIA PEDAGOGIKI II ROKU SPECJALNOŚĆ: PEDAGOGIKA KOREKCYJNA (TERAPIA PEDAGOGICZNA)</p> <p>Studenci przygotowujący się do praktyki mają:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prawo do konsultacji spraw związanych z realizacją praktyki zawodowej z uczelnianym opiekunem praktyki, • prawo uzgodnić z opiekunem praktyki w placówce warunki realizacji poszczególnych zadań praktyki (dzień tygodnia, godzinę itp.), • prawo do podjęcia praktyki zawodowej, pod warunkiem wcześniejszego uzyskania zaliczenia z praktyki po I roku, • obowiązek odebrać od uczelnianego opiekuna praktyk w wyznaczonym terminie dokumenty dla opiekuna sprawującego opiekę nad praktykantem. <p>I. Ogólna charakterystyka praktyki</p>
--	---

A. Miejsce odbywania praktyki:

- szkoły podstawowe ogólnodostępne, integracyjne, specjalne, w których realizowane są założenia zajęć korekcyjno-kompensacyjnym
- szkoły ponadpodstawowe ogólnodostępne, integracyjne, specjalne, w których realizowane są założenia zajęć korekcyjno-kompensacyjnym
- poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne i inne placówki diagnostyczne, terapeutyczne, w których prowadzone są zajęcia korekcyjno-kompensacyjne
- specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki
- świetlice terapeutyczne
- domy dziecka (zajęcia edukacyjno-terapeutyczne).

B. Wymiar godzin: - studia stacjonarne i niestacjonarne: 90 godzin

C. Forma zaliczenia: z oceną

I. Ogólne cele praktyki:

1. Zdobywanie doświadczenia związanego z pracą terapeutyczną i korekcyjno-kompensacyjną nauczyciela, pedagoga - umożliwienie studentom zdobywania wiedzy, umiejętności i doświadczeń niezbędnych do przygotowania się do pracy w zawodzie nauczyciela prowadzącego zajęcia z terapii pedagogicznej w szkole podstawowej, pedagoga prowadzącego zajęcia w poradni psychologiczno-pedagogicznej.
2. Praktyczna weryfikacja wiedzy zdobytej podczas studiów w ramach przedmiotów kształcenia podstawowego i kierunkowego oraz przedmiotów metodycznych kształcenia specjalnościowego;
3. obserwacja oraz prowadzenie pod nadzorem specjalisty terapii pedagogicznej różnych form działań pedagogicznych w ramach zajęć specjalistycznych z zakresu terapii pedagogicznej w tym zajęć korekcyjno-kompensacyjnych,
4. poznanie sposobów integrowania wiedzy z różnych dziedzin psychologii stosowanej w celu kreowania zintegrowanych projektów pomocy terapeutycznej, 5. nabycie umiejętności rozpoznawania potrzeb osób z utrudnieniami i zaburzeniami w rozwoju i zachowaniu oraz rozwijania u nich kompetencji kreatywnych,
6. diagnozowanie, monitorowanie i ewaluowanie zmian, jakie zachodzą u osób biorących udział w terapii pedagogicznej,
7. nawiązywanie podmiotowych relacji z osobami, którym terapeuta pomaga, z ich opiekunami, innymi specjalistami i osobami oraz instytucjami z najbliższego środowiska ich życia.

III. Zadania do realizacji w czasie praktyki w szkole są skoncentrowane na praktycznej działalności pedagogicznej:

1. Włączanie się do wszystkich działań, zleconych przez opiekuna praktyki w zakresie statutu szkoły i realizowanego programu edukacyjnego, terapeutycznego mających na celu gruntowne poznanie specyfiki pracy w szkole w charakterze nauczyciela terapeuty.
2. Dokonanie analizy dokumentów dotyczących określonego ucznia. Szczególnie koncentrowanie się na anamnezie osobniczej i rodzinnej ucznia oraz sporządzenie anonimowej charakterystyki ucznia.
3. Prowadzenie dokumentacji dotyczącej obserwowanych zajęć, sytuacji dydaktyczno-wychowawczych – ujęcie ich w protokołach hospitacyjnych zamieszczonych w dzienniku praktyk.
4. Student, jako asystent nauczyciela i wychowawcy: hospituje zajęcia specjalistyczne z zakresu terapii pedagogicznej, w tym zajęcia korekcyjno-kompensacyjne. W trakcie hospitacji student powinien poznać organizację, sposób dokumentacji i przebieg tego typu zajęć.
5. Student samodzielnie przeprowadza zajęcia w wymiarze 5 godzin w zakresie zajęć specjalistycznych z terapii pedagogicznej, w tym zajęcia korekcyjno-kompensacyjne.
6. Student aktywnie uczestniczy w zajęciach terapeutycznych - dla dzieci przeprowadzanych w placówce przez specjalistów: obserwacja zajęć, czynne włączanie się w ich przebieg.

IV. Tryb i warunki zaliczenia praktyki

1. Dokumenty należy pobrać od uczelnianego opiekuna praktyk.
2. Student na bieżąco dokumentuje przebieg swojej praktyki wyłącznie na drukach do tego celu opracowanych.
3. Praktykę zalicza w indeksie uczelniany opiekun praktyki na podstawie dokumentacji przedłożonej przez studenta.
4. Studenci przedkładają opiekunowi praktyki w uczelni:

- opinię o studencie realizującym praktykę, uzupełnioną przez opiekuna praktyki w placówce,

- dziennik praktyk poświadczony podpisem opiekuna praktyki w placówce z dokładnymi zapisami odnośnie codziennych działań na praktyce (w tym notatki z obserwacji zajęć wraz z udokumentowanymi scenariuszami obserwowanych zajęć, • scenariusze przeprowadzonych zajęć, podjętych aktywności,
- raport z przebiegu praktyki zawodowej.

pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i wychowanie do życia w rodzinie

Praktyki stanowią ważną a zarazem integralną część procesu dydaktyczno-wychowawczego, realizowanego przez studentów w uczelni wyższej. Są z jednej strony sposobem sprawdzenia użyteczności wiedzy i umiejętności zdobywanych w toku kształcenia, z drugiej - natomiast mogą stanowić podstawę do podejmowania zagadnień wynikających z własnych zainteresowań studentów. Praktyki na kierunku Pedagogika, specjalność: pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i wychowanie do życia w rodzinie organizowane są zgodnie z wymogami określonymi przez obowiązujące Zarządzenie Rektora Uniwersytetu Śląskiego w sprawie organizowania studenckich praktyk zawodowych i określenia obowiązków opiekunów praktyk (wskazane w regulaminie odbywania studenckich praktyk zawodowych na Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach), Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Załącznik 1), Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli, Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 marca 2019r zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli, jak również w oparciu o Regulamin Studiów w Uniwersytecie Śląskim (załącznik do Uchwały nr 368 Senatu UŚ z dnia 30 kwietnia 2019r.) oraz Procedury Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji (od roku akademickiego 2019/2020).

Studenci przygotowujący się do praktyki mają:

- prawo do konsultacji spraw związanych z realizacją praktyki zawodowej z uczelnianym opiekunem praktyki,
- prawo uzgodnić z opiekunem praktyki w placówce warunki realizacji poszczególnych zadań praktyki (dzień tygodnia, godzinę itp.),
- obowiązek odebrać od uczelnianego opiekuna praktyk w wyznaczonym terminie dokumenty dla instytucji, w której zamierza realizować praktykę.

Rodzaje praktyk:

- 1.Praktyka zawodowa po I roku – wymiar godzin - 90 godz.; liczba punktów ECTS - 3, forma zaliczenia – zaliczenie z oceną (dokładny opis praktyk zawodowych znajduje się poniżej).
- 2.Praktyka zawodowa po II roku – wymiar godzin - 90 godz.; liczba punktów ECTS - 3, forma zaliczenia – zaliczenie z oceną (dokładny opis praktyk zawodowych znajduje się poniżej).
- 3.Praktyka zawodowa (w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego) – wymiar godzin – 30, liczba punktów ECTS – 2, forma zaliczenia – zaliczenie z oceną, czas realizacji – semestr II (dokładna charakterystyka z module)

PROGRAM PRAKTYKI ZAWODOWEJ

DLA STUDENTÓW PEDAGOGIKI I ROKU PIERWSZEGO STOPNIA

DLA SPECJALNOŚCI PEDAGOGIKA OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZA I WYCHOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE

I. Miejsce odbywania praktyki

UWAGA! Student wybiera jedną spośród poniżej proponowanych instytucji/placówek i dopasowuje program praktyki do jej charakteru.

Charakter placówek do wyboru:

A. placówki opieki i wychowania małego dziecka:

- przedszkola,
- kluby malucha,

Charakterystyka praktyki:

Wymiar godzin:

- studia stacjonarne: 90 godzin
 - studia niestacjonarne: 90 godzin
 Forma zaliczenia: z oceną
 Czas realizacji: od czerwca do września
 Cele praktyki:

1. Umożliwienie studentom aktywnego uczestnictwa w procesie wspierania rozwoju dziecka oraz zdobywania doświadczeń w budowaniu interakcji z podopiecznymi z wykorzystaniem zakresu zdobywanej wiedzy psychopedagogicznej.
2. Kształtowanie umiejętności aktywnego reagowania i wspierania pedagogicznego dzieci w naturalnych warunkach; rozwój i wykorzystanie umiejętności w zakresie diagnozowania potrzeb podopiecznych i budowania z nimi bliskiego kontaktu.
3. Rozwijanie kompetencji zawodowych praktykanta i gotowości do samodzielnej pracy opiekuńczo-wychowawczej, pomocowej, edukacyjnej, terapeutycznej w przyszłości.

Zadania do realizacji:

1. Zapoznanie się z formami pracy opiekuńczo-wychowawczej i edukacyjnej stosowanymi w danej placówce.
2. Obserwowanie form aktywności dzieci, rozwoju ich gotowości do współdziałania i konfrontowanie tych spostrzeżeń z wiedzą psychopedagogiczną.
3. Pomoc w sprawowaniu opieki nad dzieckiem, stymulowaniu jego rozwoju, poszerzeniu autonomii i samodzielności dziecka.
4. Współdziałanie w przygotowaniu i przeprowadzeniu krótkich form wybranych zadań dydaktyczno-wychowawczych, opiekuńczych (z uwzględnieniem zajęć plastycznych, muzycznych z elementami rytmiki) zgodnie z harmonogramem zaprezentowanym przez opiekuna, do którego przydzielono studenta.

B. placówki opieki pozaszkolnej:

- świetlice szkolne i środowiskowe,
- świetlice socjoterapeutyczne,
- internaty, bursy

Charakterystyka praktyki:

Wymiar godzin:

- studia stacjonarne: 90 godzin
- studia niestacjonarne: 90 godzin

Forma zaliczenia: z oceną

Czas realizacji: od czerwca do września

Cele praktyki:

1. Poznanie przez praktykanta charakteru i specyfiki działalności wybranych placówek opieki pozaszkolnej.
2. Zapoznanie się z planem i formami realizacji pracy opiekuńczo-wychowawczej, edukacyjnej, środowiskowej i socjo-terapeutycznej.
3. Rozwijanie przez studenta umiejętności komunikacyjnych oraz wrażliwości na potrzeby podopiecznych, wymagających zróżnicowanego wsparcia, opieki, a także kompleksowego podejścia psychologicznego w sytuacjach nowych i trudnych społecznie.
4. Umożliwienie studentom weryfikowania przydatności ich wiedzy teoretycznej w warunkach organizowanego wsparcia instytucjonalnego, a także wykorzystywanie jej w różnych obszarach pracy pozaszkolnej.

Zadania do realizacji

1. Pomoc we wszystkich formach zajęć z wychowankami służących harmonijnemu rozwojowi dzieci i młodzieży, pomoc w opracowywaniu materiałów do zajęć.
2. Współdziałanie w organizowaniu zajęć opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i socjoterapeutycznych oraz próba projektowania form pomocy dostosowanej do potrzeb dzieci i młodzieży ze zróżnicowanymi deficytami - biologicznymi, psychologicznymi, społecznymi oraz zdrowotnymi.
3. Współdziałanie studenta w przeprowadzeniu przygotowanych wspólnie z opiekunem praktyki zabaw i ćwiczeń o charakterze

integrującym dla dzieci i młodzieży z różnych środowisk wychowawczych i społecznych.

4. Współtworzenie zajęć aktywizujących dla dzieci i młodzieży zgodnie z założeniem wspierania rozwoju indywidualnego, wyrównywania szans edukacyjnych i przeciwdziałania opóźnieniom, a także ryzyku wykluczenia społecznego i marginalizacji.

C. placówki terapeutyczno-lecznicze dla dzieci i młodzieży:

- sanatoria,
- prewentoria,
- domy wczasów dziecięcych,
- szpitale,
- inne - mające charakter terapeutyczno-leczniczy, dostępne w miejscu zamieszkania

Charakterystyka praktyki:

Wymiar godzin:

- studia stacjonarne: 90 godzin
- studia niestacjonarne: 90 godzin

Forma zaliczenia: z oceną

Czas realizacji: od czerwca do września

Cele praktyki:

1. Rozwijanie i wzbogacenie wiedzy studenta o wymiar praktyczny, umożliwiając tym samym weryfikację swojej wiedzy psychopedagogicznej i potrzebę integralnego podejścia do kwestii wspierania i wyrównywania szans rozwojowych.
2. Poznanie specyfiki pracy placówki realizującej model wsparcia i pomocy zintegrowanej z realizacją zadań edukacyjnych i terapeutyczno-leczniczych wobec dzieci i młodzieży o obniżonej kondycji zdrowotnej.
3. Kształtowanie wrażliwości na potrzeby i możliwości pacjentów w oparciu o obserwację i bezpośredni kontakt z wychowankiem.
4. Umożliwienie praktykantom uczestniczenie w procesie wspierania rozwoju dzieci i młodzieży w sytuacjach nietypowych i wykorzystywanie nowych doświadczeń w rozwoju umiejętności twórczego pomagania.

Zadania do realizacji

1. Zapoznanie się ze specyfiką funkcjonowania placówki wychowawczo-profilaktycznej i terapeutyczno-leczniczej na podstawie obserwacji uczestniczącej i analizy udostępnionej dokumentacji.
2. Pomoc w realizacji różnych form pracy opiekuńczej, terapeutycznej i wychowawczej w zależności od potrzeb, warunków zdrowia i rozwoju podopiecznych.
3. Współdziałanie w opracowywaniu i realizowaniu fragmentów zajęć wychowawczych i terapeutycznych z wykorzystaniem między innymi terapii przez śmiech i zabawę, zgodnie z planem pracy i harmonogramem wychowawcy w danej grupie.
4. Kształtowanie gotowości społecznej i kompetencji w zakresie interakcji z dziećmi i młodzieżą o słabszej kondycji zdrowotnej bądź nieharmonijnym rozwoju.

II. Tryb i warunki zaliczenia praktyki

1. Dokumenty należy pobrać ze strony internetowej www.wsne.us.edu.pl
2. Student na bieżąco dokumentuje przebieg swojej praktyki wyłącznie na drukach do tego celu opracowanych.
3. Praktykę zalicza w indeksie uczelniany opiekun praktyki na podstawie dokumentacji przedłożonej przez studenta.
4. Po zaliczeniu praktyki w indeksie student niezwłocznie składa dokumentację u uczelnianego opiekuna praktyk zawodowych.
5. Studenci przedkładają opiekunowi praktyki w uczelni:
  - opinię uzupełnioną przez opiekuna praktyki w placówce,
  - raport z przebiegu praktyki,
  - dziennik praktyk poświadczony podpisem opiekuna praktyki w placówce z dokładnymi zapisami odnośnie codziennych działań na praktyce (w tym notatki z obserwacji zajęć wraz z tematami zajęć, celami, metodami, środkami oraz ich krytyczną analizą).

PROGRAM PRAKTYKI ZAWODOWEJ
DLA STUDENTÓW PEDAGOGIKI II ROKU PIERWSZEGO STOPNIA
SPECJALNOŚCI PEDAGOGIKA OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZA I WYCHOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE

OBOWIĄZUJE DWUOBSZAROWY CHARAKTER PRAKTYKI ZAWODOWEJ PO II ROKU STUDIÓW

OBSZAR PIERWSZY

Praktyki zawodowe - przygotowanie dydaktyczne do nauczania przedmiotu

Wymiar godzin:

- studia stacjonarne: 60 godzin
- studia niestacjonarne: 60 godzin

Miejsce realizacji praktyki: szkołą podstawowa

Cele praktyki:

1. Zdobycie doświadczenia związanego z pracą dydaktyczno-wychowawczą nauczyciela - umożliwienie studentom zdobywania wiedzy, umiejętności i doświadczeń niezbędnych do przygotowania się do pracy w zawodzie nauczyciela prowadzącego zajęcia z przedmiotu wychowanie do życia w rodzinie w szkole podstawowej.
2. Konfrontowanie nabytej wiedzy z zakresu dydaktyki szczegółowej (metodyki nauczania) z rzeczywistością pedagogiczną.
3. Zintegrowanie z realizacją zajęć z zakresu dydaktyki przedmiotu nauczania.
4. Kształtowanie kompetencji zawodowych w działaniu praktycznym.
5. Pogłębienie umiejętności i kompetencji niezbędne do kompleksowej realizacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zadań szkoły, w tym do samodzielnego przygotowania i dostosowania programu nauczania do potrzeb i możliwości uczniów.
6. Pogłębienie umiejętności uczenia się i doskonalenia własnego warsztatu pedagogicznego z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów.

Zadania do realizacji w czasie praktyki w szkole są skoncentrowane na praktycznej działalności pedagogicznej:

- A) włączanie się do wszystkich działań, zleconych przez opiekuna praktyki w zakresie statutu szkoły i realizowanego programu edukacyjnego, mających na celu gruntowne poznanie specyfiki pracy w szkole w charakterze nauczyciela przedmiotu wychowanie do życia w rodzinie;
- B) obserwacja zajęć edukacyjnych – obserwacja pracy dydaktycznej nauczyciela (planowanie zajęć, ich przeprowadzanie – stosowane metody, formy organizacji pracy uczniów, formy zajęć, wykorzystywane pomoce dydaktyczne, sposoby oceniania) oraz obserwacja interakcji nauczyciela z uczniami;
- C) udokumentowanie scenariuszy obserwowanych zajęć - zaplanowanie i przeprowadzenie zajęć edukacyjnych w klasach – przedłożenie scenariuszy zajęć zaprojektowanych i przeprowadzonych.

Tryb i warunki zaliczenia praktyki

1. Dokumenty należy pobrać ze strony internetowej www.wsne.us.edu.pl
2. Student na bieżąco dokumentuje przebieg swojej praktyki wyłącznie na drukach do tego celu opracowanych.
3. Praktykę zalicza w indeksie uczelniany opiekun praktyki na podstawie dokumentacji przedłożonej przez studenta.
4. Po zaliczeniu praktyki w indeksie student niezwłocznie składa dokumentację u uczelnianego opiekuna praktyk zawodowych.
5. Studenci przedkładają opiekunowi praktyki w uczelni:
  - opinię uzupełnioną przez opiekuna praktyki w szkole,
  - arkusz oceny realizacji praktyki pedagogicznej w zakresie specjalności nauczycielskiej - uzupełniony przez opiekuna praktyki w szkole,

- scenariusze przeprowadzonych zajęć, podjętych aktywności,
- raport z przebiegu praktyki,
- dziennik praktyk poświadczony podpisem opiekuna praktyki w szkole z dokładnymi zapisami odnośnie codziennych działań na praktyce (w tym notatki z obserwacji zajęć wraz z tematami zajęć, celami, metodami, środkami oraz ich krytyczną analizą).

OBSZAR DRUGI

Praktyki zawodowe – metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej

Wymiar godzin:

- studia stacjonarne: 30 godzin
- studia niestacjonarne: 30 godzin

Czas realizacji: od czerwca do września

Miejsce realizacji praktyki: wybór jednej spośród poniżej proponowanych instytucji/placówek (dopasowanie programu praktyki do charakteru placówki).

Charakter placówek do wyboru:

A. placówki i instytucje pomocy społecznej:

- domy pomocy społecznej,
- miejski ośrodek pomocy społecznej,
- powiatowe centra pomocy rodzinie.

Cele praktyki:

1. Zapoznanie się z głównymi zadaniami oraz specyfiką pracy placówki.
2. Zapoznanie się z formami współpracy placówki z innymi instytucjami udzielającymi wsparcia człowiekowi w sytuacji trudnej i kryzysowej (z sadami, kuratorami sądowymi, policją, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, pedagogami szkolnymi).
3. Rozwój umiejętności komunikacyjnych oraz wrażliwości na potrzeby podopiecznych, wymagających zróżnicowanego wsparcia i opieki oraz kompleksowego podejścia psychologicznego w sytuacjach nowych i trudnych społecznie.

Zadania do realizacji:

1. Zapoznanie z dokumentacją organizacyjną placówki oraz formami udzielanej pomocy w różnych obszarach potrzeb społecznych dzieci, młodzieży i osób dorosłych.
2. Gromadzenie przez studenta informacji o funkcjonowaniu i podstawach prawnych instytucji organizujących proces wspierania rozwoju dzieci i młodzieży w środowisku rodzinnym i lokalnym, potrzebujących opieki i profesjonalnej pomocy diagnostycznej, psychologicznej, pedagogicznej, edukacyjnej i socjoterapeutycznej, żyjących w zróżnicowanych warunkach socjoekonomicznych i społecznych.
3. Asystowanie we wszystkich możliwych formach pracy wychowawców i pedagoga placówki (w poradnictwie specjalistycznym, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, pomocy w uzyskaniu zatrudnienia, w zagospodarowaniu w formie rzeczowej itp.).
4. Przygotowanie szczegółowej analizy wybranej sytuacji kryzysowej – charakter kryzysu, diagnoza oraz udzielenie wsparcia (w formie pisemnej na podstawie wywiadu i obserwacji oraz literatury).

B. placówki socjalizacyjne, interwencyjne, wspomagające funkcjonowanie i rozwój rodziny:

- domy dziecka,
- ośrodki interwencji kryzysowej,
- ośrodki dla ofiar przemocy,
- pogotowia opiekuńcze,
- hostele - dla ofiar przemocy, matek z dziećmi, uzależnionych, chorych psychicznie,
- inne placówki - mające charakter profilaktyczno-interwencyjny, socjalizacyjne dostępne w miejscu zamieszkania.

Cele praktyki:

1. Zaznajomienie się ze specyfiką funkcjonowania placówki, jej celami i zadaniami oraz realizowanymi formami zajęć, poznanie dokumentów uprawniających do określonego typu działalności opiekuńczej, profilaktycznej, prewencyjnej, wspierającej funkcjonowanie rodziny.

2. Weryfikacja wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych kształtowanych podczas studiów w działaniach praktycznych.

3. Nabywanie i rozwijanie przez studenta umiejętności planowania i organizacji pracy opiekuńczo-wychowawczej, rozróżniania typów sytuacji kryzysowej (charakteru dysfunkcyjności społecznej) oraz podejmowania współpracy z podopiecznymi, kadrą pedagogiczną, współtworzenia programów służących poprawie sytuacji osób znajdujących się w szeroko rozumianej sytuacji kryzysowej.

Zadania do realizacji:

1. Zapoznanie się ze sposobami postępowania w sytuacji kryzysowej: kryzys małżeński, przemoc w rodzinie, traumatyczne wydarzenia życiowe, zachowania samobójcze, utrata dziecka, osierocenie, żałoba i inne.

2. Udział w pracy grupy wsparcia, we wszystkich formach pracy opiekuna-wychowawcy, pedagoga, w dyżurze telefonu zaufania w celu przeciwdziałania tworzeniu się deficytów emocjonalno-społecznych i gotowości do działania.

3. Przygotowanie szczegółowej analizy wybranej sytuacji kryzysowej – począwszy od określenia charakteru kryzysu, opracowania diagnozy oraz zaprojektowania działań z zakresu interwencji kryzysowej (w formie pisemnej na podstawie wywiadu i obserwacji oraz literatury).

4. Wykorzystywanie zintegrowanej wiedzy teoretycznej do współorganizowania działań wspierających, pomocowych, interwencyjnych i edukacyjnych na rzecz podopiecznych, wychowanków, osób dotkniętych czynnikami ryzyka.

C. organizacje pozarządowe realizujące działania na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i edukacyjnemu (dostępne i funkcjonujące w środowisku lokalnym).

Cele praktyki:

1. Rozwijanie i wzbogacenie wiedzy studenta o wymiar praktyczny, umożliwiający mu weryfikację wiedzy psychopedagogicznej zdobytej na studiach.

2. Poznanie organizacji pozarządowych funkcjonujących w środowisku lokalnym, które organizują działania na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i edukacyjnemu osób w różnym wieku i różnych środowiskach.

3. Kształtowanie postawy wrażliwości na potrzeby innych oraz aktywnego zaangażowania w sytuację rozwojową i kryzysową oraz opiekę, wychowanie, pomoc i profesjonalne wsparcie.

Zadania do realizacji

1. Zapoznanie się z planem i realizacją zadań stowarzyszenia lub fundacji, warunkami uruchomienia czynności pomocowych.

2. Zaznajomienie się ze specyfiką pomocy i wsparcia udzielanego przez daną organizację pozarządową, w zależności od jej statusu i charakteru świadczonej pomocy.

3. Aktywne zaangażowanie oraz wdrażanie własnych pomysłów w realizowane projekty i konkretne działania na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i edukacyjnemu dzieci, młodzieży i dorosłych.

4. Kształtowanie umiejętności aktywnej obserwacji oraz twórczego opracowywania propozycji indywidualnych programów wsparcia rozwoju dzieci, młodzieży i dorosłych w środowisku otwartym, zapobiegając ryzyku marginalizacji i wykluczenia społecznego oraz edukacyjnego.

III. Tryb i warunki zaliczenia praktyki

1. Dokumenty należy pobrać ze strony internetowej www.wsne.us.edu.pl

2. Student na bieżąco dokumentuje przebieg swojej praktyki wyłącznie na drukach do tego celu opracowanych.

3. Praktykę zalicza w indeksie uczelniany opiekun praktyki na podstawie dokumentacji przedłożonej przez studenta.

4. Po zaliczeniu praktyki w indeksie student niezwłocznie składa dokumentację u uczelnianego opiekuna praktyk zawodowych.

5. Studenci przedkładają opiekunowi praktyki w uczelni:

- opinię uzupełnioną przez opiekuna praktyki w placówce,
- raport z przebiegu praktyki,
- dziennik praktyk poświadczony podpisem opiekuna praktyki w placówce z dokładnymi zapisami odnośnie codziennych działań na praktyce (w tym notatki z obserwacji zajęć wraz z tematami zajęć, celami, metodami, środkami oraz ich krytyczną analizą).

pedagogika resocjalizacyjna i socjoterapia

OPIS I PROGRAM PRAKTYKI ZAWODOWEJ DLA STUDENTÓW PEDAGOGIKI PIERWSZEGO STOPNIA DLA SPECJALNOŚCI PEDAGOGIKA RESOCJALIZACYJNA I SOCJOTERAPIA

I. Uwagi ogólne dotyczące praktyk

Praktyki stanowią ważną a zarazem integralną część procesu dydaktyczno-wychowawczego, realizowanego przez studentów w uczelni wyższej. Są z jednej strony sposobem sprawdzenia użyteczności wiedzy i umiejętności zdobywanych w toku kształcenia, z drugiej - natomiast mogą stanowić podstawę do podejmowania zagadnień wynikających z własnych zainteresowań studentów. Praktyki na kierunku Pedagogika, specjalność: pedagogika resocjalizacyjna i socjoterapia organizowane są zgodnie z wymogami określonymi przez obowiązujące Zarządzenie Rektora Uniwersytetu Śląskiego w sprawie organizowania studenckich praktyk zawodowych i określenia obowiązków opiekunów praktyk (wskazane w regulaminie odbywania studenckich praktyk zawodowych na Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach), Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Załącznik 3), Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli, Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 marca 2019r zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli, jak również w oparciu o Regulamin Studiów w Uniwersytecie Śląskim (załącznik do Uchwały nr 368 Senatu US z dnia 30 kwietnia 2019r.) oraz Procedury Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji (od roku akademickiego 2019/2020).

Studenci przygotowujący się do praktyki mają:

- prawo do konsultacji spraw związanych z realizacją praktyki zawodowej z uczelnianym opiekunem praktyki,
- prawo uzgodnić z opiekunem praktyki w placówce warunki realizacji poszczególnych zadań praktyki (dzień tygodnia, godzinę itp.),
- obowiązek odebrać od uczelnianego opiekuna praktyk w wyznaczonym terminie dokumenty dla instytucji, w której zamierza realizować praktykę.

II. Ogólne cele praktyki na kierunku studiów Pedagogika (studia I stopnia) o specjalności Pedagogika resocjalizacyjna i socjoterapia

1. Umożliwienie studentom zdobywania doświadczenia związanego z pracą z osobami nieprzystosowanymi społecznie i z zaburzeniami zachowania, znajdującymi się w trudnej życiowo sytuacji, wchodzącymi w konflikt z prawem i nabywania przez studentów podstawowych kwalifikacji diagnostycznych i metodycznymi do pracy z takimi osobami oraz umożliwienie łączenia ich z dotychczas zdobytą wiedzą psychopedagogiczną.
2. Organizowanie warunków do weryfikowania zakresu i jakości wiedzy pedagogicznej na poziomie akademickim w realnych sytuacjach związanych z pracą resocjalizacyjną i socjoterapeutyczną, zwłaszcza podejmowanych w obszarach wspierania rozwoju indywidualnego, społecznego i edukacyjnego osób nieprzystosowanych społecznie.
3. Kształtowanie gotowości i kompetencji w obszarze działań resocjalizacyjnych/socjoterapeutycznych poprzez zapoznanie się ze specyfiką funkcjonowania i rozpoznaniem potrzeb instytucji/placówek prowadzących takie działania i aktywny udział studentów w tych działaniach.

III. Wykaz instytucji/placówek, w których student może odbywać praktykę na I stopniu studiów z Pedagogiki o specjalności Pedagogika resocjalizacyjna i socjoterapia
- placówki edukacyjne (przedszkola, szkoły, inne placówki systemu oświaty),

- szkolne schroniska młodzieżowe,
- poradnie psychologiczno-pedagogiczne,
- młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze,
- specjalne ośrodki wychowawcze dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania,
- placówki zapewniające opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania,
- świetlice szkolne,
- świetlice socjoterapeutyczne,
- młodzieżowe ośrodki wychowawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapii,
- domy dziecka (państwowe, rodzinne),
- ogniska wychowawcze,
- zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich,
- świetlice i kluby środowiskowe,
- pogotowia opiekuńcze,
- placówki diagnostyczne i resocjalizacyjne,
- ośrodki pomocy dziecku i rodzinie,
- organizacje pozarządowe prowadzące działalność resocjalizacyjną i socjoterapeutyczną, opiekuńczą, socjalną i wychowawczą,
- placówki wspierające rodzinę dysfunkcyjną w środowisku lokalnym,
- placówki interwencyjne,
- inne placówki, mające charakter placówek resocjalizacyjnych, socjoterapeutycznych, terapeutyczno-edukacyjnych, penitencjarnych i readaptacyjnych.

IV. Rodzaje, wymiar godzinowy i opis odbywanej praktyki

• Śródroczna praktyka zawodowa z tutoringiem

Forma zaliczania: z oceną

Wymiar godzin: studia stacjonarne - w sumie 60 godzin i 4 pkt. ECTS (15h w trzecim semestrze i 1 pkt. ECTS, 15h w czwartym semestrze i 1 pkt. ECTS, 15h w piątym semestrze i 1 pkt. ECTS, 15h w szóstym semestrze i 1 pkt. ECTS);

studia niestacjonarne - w sumie 60 godzin w sumie 60 godzin i 4 pkt. ECTS (15h w trzecim semestrze i 1 pkt. ECTS, 15h w czwartym semestrze i 1 pkt. ECTS, 15h w piątym semestrze i 1 pkt. ECTS, 15h w szóstym semestrze i 1 pkt. ECTS);

Czas realizacji: praktyka śródroczna – realizowana w czasie trwania semestrów, zgodnie z powyższym podziałem godzinowym

Charakter placówek/instytucji: placówki oświatowe, profilaktyczne, penitencjarne, pomocowe, opiekuńcze oraz wspierające – te, które w swojej pracy wykorzystują oddziaływania z zakresu resocjalizacji i socjoterapii.

Uwagi: Student w porozumieniu z opiekunem praktyk/nauczycielem akademickim wybiera jedną spośród proponowanych instytucji/placówek i dopasowuje program realizowanej Śródrocznej praktyki z tutoringiem do jej charakteru.

Cele praktyki:

1. Zapoznanie się ze specyfiką funkcjonowania placówki/instytucji realizującej oddziaływania resocjalizacyjne lub socjoterapeutyczne;
2. Kształtowanie własnych umiejętności pedagogicznych w oparciu o systematyczne obserwacje oraz działania w placówce;
3. Kształtowanie kompetencji własnych studenta i niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej, w szczególności umiejętności wnikliwej obserwacji i diagnozy oraz kompetencji metodycznych;
4. Kształtowanie współdziałań studenta z osobą nieprzystosowaną społecznie w celu poprawy jej sytuacji życiowej;
5. Nabywanie gotowości zawodowej do samodzielnej pracy resocjalizacyjnej, socjoterapeutycznej;
6. Stworzenie dogodnych warunków do aktywizacji studenta na rynku pracy.

Zadania do realizacji:

1. Zawiązanie kontraktu z placówką i zapoznanie się z regulaminem placówki;
2. Zaznajomienie się z warunkami i specyfiką pracy placówki: strukturą wewnętrzną i podziałem kompetencji, specjalistycznym personelem i prowadzoną dokumentacją;
3. Zapoznanie się studenta z ramowym rozkładem dnia w placówce, w której realizuje praktykę, organizacją wewnętrzną i planem pracy;
4. Zapoznanie się z pracą zespołów terapeutycznych i opiekuńczych oraz indywidualnymi programami wsparcia;
5. Aktywne uczestnictwo w życiu danej placówki, instytucji lub organizacji i wykonywanie merytorycznych poleceń opiekuna praktyk;
6. Poznanie form i metod pracy resocjalizacyjnej i socjoterapeutycznej wykorzystywanych w danej placówce;
7. Udział w opracowywaniu i realizacji fragmentów zajęć;
8. Czynny udział w przygotowaniu i przeprowadzeniu różnych form realizacji wybranych zadań resocjalizacyjnych i socjoterapeutycznych;
9. Obserwowanie/współprowadzenie/prowadzenie zajęć realizowanych w placówce i prowadzenie portfolio.

Szczegółowy opis praktyki i warunków jej zaliczenia:

Program modułu Śródroczna praktyka zawodowa z tutoringiem jest oparty na praktyce i systematycznym uczeniu się poprzez doświadczenie. Kształtuje umiejętność samodzielnego myślenia, budowania własnych działań na podstawie uzyskanej przez studenta wiedzy, właściwych wzorów zachowania i pożądane postawy w pracy. Student systematycznie, w czasie trwania semestrów bierze udział bierny (obserwacja) lub czynny (prowadzenie/współprowadzenie) zajęć w placówce wykorzystującej w swojej pracy działania resocjalizacyjne lub socjoterapeutyczne. Student realizuje zadania według konsultacji i ustaleń z tutorem: nauczycielem akademickim/uczelnianym opiekunem praktyk. Spotkania z tutorem mają charakter porządkujący wiedzę i plan pracy, a także podsumowujący. Zadaniem tutora jest pomoc w organizacji praktyki, wskazanie studentowi zasad samodzielnej organizacji pracy oraz reprezentacji siebie w instytucji, odpowiedzialność za własne działanie, ukierunkowanie na pracę z indywidualnym przypadkiem, jego nauczycieli, wychowawców, specjalistów, rodziców/prawnych opiekunów. Tutor może odwiedzać studenta w instytucji, monitorować jego pracę i skonsultować się z pracownikami placówki. Zakłada się, że wszystkie efekty uczenia się modułu będą realizowane w trakcie zajęć dydaktycznych w bezpośrednim i/lub pośrednim kontakcie z wykładowcą akademickim oraz podczas pracy własnej studenta.

Zaliczenie praktyki przez opiekuna praktyki/nauczyciela akademickiego następuje na podstawie przedłożenia przez studenta wypełnionej dokumentacji przebiegu praktyk –prowadzonego portfolio (konsultuje się je systematycznie w czasie trwania semestru). Śródroczną praktykę z tutoringiem zalicza w indeksie nauczyciel akademicki/uczelniany opiekun praktyk na podstawie dostarczonej przez studenta dokumentacji. Studenci systematycznie przekazują opiekunowi praktyk na uczelni uzupełnione portfolio z przedmiotu Śródroczna praktyka z tutoringiem zawierające:

- stosowane kontrakty zawarte pomiędzy studentem, a dyrekcją placówki, podopiecznym lub jego prawnym opiekunem, opiekunem studenta bezpośrednio w placówce,
- raporty z prowadzonych w placówce obserwacji i wnioski z nich pochodzące,
- wnioski pochodzące z analizy dokumentacji udostępnionej w placówce,
- scenariusze realizowanych konspektów zajęć, które student prowadził/współprowadził,
- dokumentację fotograficzną (o ile jest na nią zgoda),
- wnioski i spostrzeżenia pochodzące z bezpośrednich kontaktów studenta z podopiecznymi, inne formy pracy zlecone w czasie semestru.

Dokumentacja portfolio najważniejsze aspekty:

W pierwszym etapie analiza przypadku, obserwacje.

W drugim etapie opis przypadku cd., obserwacje, elementy diagnozy.

W trzecim etapie opis przypadku cd., obserwacje, elementy metodyki.

W czwartym etapie opis przypadku cd., elementy metodyki, analiza SWOT.

•Praktyka zawodowa (w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego) (30h, po 1 semestrze, 3 pkt. ECTS)

Forma zaliczania: z oceną

Wymiar godzin: studia stacjonarne 30 godzin; studia niestacjonarne 30 godzin

Czas realizacji: po 1 semestrze

<p>Charakter placówek/instytucji: placówki oświatowo-wychowawcze</p> <p>Uwagi: Student w porozumieniu z opiekunem praktyk wybiera jedną spośród proponowanych instytucji/placówek i dopasowuje program praktyki do jej charakteru</p> <p>Cele praktyki:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie się studenta ze specyfiką pracy w placówce, w której odbywa się praktyka, szczególnie z zadaniami o charakterze opiekuńczo-wychowawczymi, organizacją pracy, zakresami zadań pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz rodzajem prowadzonej dokumentacji; 2. Zapoznanie się studenta z zasadami zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży w przedszkolu, szkole lub innej placówce systemu oświaty. <p>Zadania do realizacji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uczestnictwo studenta w codziennej działalności przedszkola, szkoły lub innej placówki systemu oświaty; 2. Regularne sporządzanie przez studenta obserwacji i dokumentacji oraz angażowanie się w zadania, które zleca opiekun studenta w placówce. <p>Szczegółowy opis praktyk i warunków ich zaliczenia:</p> <p>Studenckie praktyki zawodowe w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego uwzględniają szczegółowe efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji określone w załączniku 3 do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 roku w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Podczas praktyk studenci gromadzą doświadczenia dotyczące pracy opiekuńczo-wychowawczej z uczniami, wychowankami, doświadczenia związane z planowaniem, organizacją i przebiegiem zajęć w grupie wychowawczej, ich nadzorem, a także nabywają wiedzę i umiejętności w zakresie poznawania sytuacji społecznej, potrzeb, zainteresowań i zdolności uczniów, wychowanków i organizują, przeprowadzają (pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych) zajęcia wychowawcze (w tym zajęcia integrujące grupę i działania profilaktyczne). Mają możliwość przeanalizowania funkcjonowania rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas, organizacji pracy wychowawców świetlicy, pedagoga szkolnego, psychologa oraz sytuacji pedagogicznych zaobserwowanych i doświadczonych podczas praktyk. Praktyki zawodowe są realizowane w przedszkolach, szkołach, poradniach psychologiczno-pedagogicznych i innych placówkach systemu oświaty udzielających wsparcia uczniom, rodzicom, opiekunom lub nauczycielom.</p> <p>Zaliczenie praktyki przez opiekuna praktyki/nauczyciela akademickiego następuje na podstawie przedłożenia przez studenta wypełnionej dokumentacji przebiegu praktyk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - notatki i wnioski z obserwacji – zastosowanie arkusza obserwacji do gromadzenia danych, ich udokumentowanie i dokonanie analizy sytuacji zdarzeń pedagogicznych oraz doświadczeń z kontaktów z kadrą pedagogiczną; - prezentacja - przedstawienie zadań, przebiegu organizacji pracy w szkole i innej placówce systemu oświaty, przyjętych programów (wychowawczych, profilaktycznych, w zakresie doradztwa zawodowego) oraz zasad zapewnienia bezpieczeństwa w placówce; - propozycję metodyczną zajęć wychowawczych – opracowanie scenariusza zajęć wychowawczych i ich realizacja. <p>•Praktyka zawodowa po 1 roku studiów (90h, po drugim semestrze, 3 pkt. ECTS)</p> <p>Forma zaliczania: z oceną</p> <p>Wymiar godzin: studia stacjonarne 90 godzin; studia niestacjonarne 90 godzin</p> <p>Czas realizacji: od czerwca do września</p> <p>Charakter placówek/instytucji: placówki oświatowe, resocjalizacyjne, terapeutyczno-edukacyjne, profilaktyczne, penitencjarne, pomocowe, opiekuńcze oraz wspierające</p> <p>Uwagi: Student w porozumieniu z opiekunem praktyk wybiera jedną spośród proponowanych instytucji/placówek i dopasowuje program praktyki do jej charakteru</p> <p>Cele praktyki:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie się studenta ze specyfiką placówki/instytucji wykorzystującej w swojej działalności oddziaływania z zakresu resocjalizacji lub socjoterapii; zapoznanie się ze specjalistycznym personelem pracującym w placówce i funkcjami, które pełnią poszczególni jego członkowie; 2. Umożliwienie studentom aktywnego uczestnictwa w procesach edukacji, terapii, wychowania, resocjalizacji osób nieprzystosowanych
--

społecznie, z zaburzeniami zachowania, znajdującymi się w trudnej życiowo sytuacji, osobami wchodzącymi w konflikt z prawem oraz stopniowego budowania z nimi interakcji z wykorzystaniem zdobytej w toku studiów wiedzy;

3. Kształtowanie umiejętności aktywnego reagowania i wspierania pedagogicznego dzieci i młodzieży nieprzystosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania, znajdującymi się w trudnej życiowo sytuacji, osobami wchodzącymi w konflikt z prawem. Rozwój i wykorzystanie umiejętności w zakresie diagnozowania potrzeb podopiecznych i budowania z nimi kontaktu.

4. Rozwijanie kompetencji zawodowych praktykanta i gotowości do samodzielnej pracy o charakterze resocjalizacyjnym, socjoterapeutycznym, wspierającej, wychowawczej, edukacyjnej w przyszłości.

Zadania do realizacji:

1. Zapoznanie się z formami pracy resocjalizacyjnej stosowanymi w danej placówce. Systematyczne oraz wnikliwe prowadzenie dokumentacji praktyki;
2. Obserwowanie form aktywności dzieci, młodzieży lub osób dorosłych, ich rozwoju oraz gotowości do współdziałania. Konfrontowanie tych spostrzeżeń ze zdobytą wiedzą;
3. Pomoc w projektowaniu wsparcia dla podopiecznego, stymulowanie jego rozwoju, poszerzaniu autonomii i samostanowienia o sobie;
4. Współdziałanie w przygotowywaniu i przeprowadzaniu krótkich form wybranych zadań resocjalizacyjno-wychowawczych zgodnie z harmonogramem zaprezentowanym przez opiekuna, do którego przydzielono studenta.

Szczegółowy opis praktyki i warunków jej zaliczenia:

Zamierzone w module efekty planuje się osiągnąć dzięki indywidualnemu uczestnictwu studentów w codziennej działalności różnych placówek wykorzystujących oddziaływania resocjalizacyjne i socjoterapeutyczne. 90 godzin zajęć praktycznych posłuży nabyciu umiejętności planowania, prowadzenia i dokumentowania zajęć, pogłębieniu znajomości specyfiki pracy z wykorzystaniem metod resocjalizacyjnych i socjoterapeutycznych w placówkach. Realizowana w tej formie praktyka zawodowa będzie ponadto przydatna do skonfrontowania wiedzy teoretycznej oraz dotychczasowych doświadczeń oraz sprawdzeniu swoich umiejętności w pracy z osobami pochodzącymi z tzw. środowisk ryzyka. Zakładana forma praktyki stwarza optymalne warunki do zapoznania się studentów ze specyfiką pracy danej placówki: jej wyposażeniem, współpracą jaką podejmuje ze środowiskiem społecznym. Student samodzielnie szuka placówki, w której będzie odbywał praktykę zawodową wybierając jej rodzaj z listy placówek przedstawionych przez nauczyciela akademickiego (opiekuna praktyki) oraz konsultując z nim jej wybór.

Zaliczenie praktyki przez opiekuna praktyki następuje na podstawie przedłożenia przez studenta wypełnionej dokumentacji przebiegu praktyk – wyłącznie na drukach do tego opracowanych (wcześniej pobranych od uczelnianego opiekuna praktyk). Praktykę zalicza w indeksie uczelniany opiekun praktyk na podstawie dostarczonej przez studenta dokumentacji. Studenci przekładają opiekunowi praktyk na uczelni:

- opinię o studencie realizującym praktykę, uzupełnioną przez opiekuna praktyki w placówce,
- dziennik praktyk poświadczony podpisem opiekuna praktyki w placówce z dokładnymi zapisami odnośnie do codziennych działań na praktyce (w tym notatki z obserwacji zajęć wraz z udokumentowanymi scenariuszami obserwowanych zajęć - tematami zajęć, celami, metodami, środkami oraz ich krytyczną analizą),
- scenariusze przeprowadzonych zajęć, podjętych aktywności,
- raport z przebiegu praktyki zawodowej.

•Praktyka zawodowa po 2 roku studiów (90h, po czwartym semestrze, 3 pkt. ECTS)
 Forma zaliczania: z oceną
 Wymiar godzin: studia stacjonarne 90 godzin; studia niestacjonarne 90 godzin
 Czas realizacji: od czerwca do września
 Charakter placówek/instytucji: placówki oświatowe, resocjalizacyjne, terapeutyczno-edukacyjne, profilaktyczne, penitencjarne pomocowe, opiekuńcze oraz wspierające
 Uwagi: Student w porozumieniu z opiekunem praktyk wybiera jedną spośród proponowanych instytucji/placówek i dopasowuje program praktyki do jej charakteru

	<p>Cele praktyki:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwijanie i wzbogacanie wiedzy studenta o wymiar praktyczny, umożliwiając tym samym weryfikację swojej wiedzy psychopedagogicznej i potrzebę samodzielnego, integralnego podejścia do kwestii oddziaływań resocjalizacyjnych oraz socjoterapeutycznych; 2. Zdobywanie doświadczenia związanego z pracą resocjalizacyjną lub socjoterapeutyczną – kształtowanie kompetencji zawodowych studenta w działaniu praktycznym; 3. Pogłębianie umiejętności i kompetencje niezbędnych do kompleksowej realizacji dydaktycznych, resocjalizacyjnych, wychowawczych zadań placówki, w tym do samodzielnego przygotowania i dostosowania takich oddziaływań do potrzeb i możliwości podopiecznych; 4. Pogłębianie umiejętności uczenia się i doskonalenia własnego warsztatu pedagogicznego, z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów. <p>Zadania do realizacji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie z dokumentacją organizacyjną placówki oraz formami udzielanej pomocy w różnych obszarach potrzeb społecznych dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Systematyczne oraz dokładne prowadzenie dokumentacji praktyki; 2. Gromadzenie przez studenta informacji o funkcjonowaniu i podstawach prawnych instytucji organizujących proces resocjalizacji dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych w aspekcie wychowawczym, edukacyjnym lub terapeutycznym (w zależności od wybranej placówki); 3. Asystowanie studenta we wszystkich możliwych formach pracy wychowawców i pedagoga resocjalizacyjnego placówki (w poradnictwie specjalistycznym, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków edukacyjnych, mieszkaniowych, pomocy w uzyskaniu zatrudnienia, w zagospodarowaniu w formie rzeczowej itp.); 4. Wykorzystywanie zintegrowanej wiedzy teoretycznej i praktycznej do współorganizowania i samodzielnego realizowania (pod nadzorem opiekuna praktyki) działań resocjalizacyjnych, socjoterapeutycznych, wspierających, pomocowych, interwencyjnych i edukacyjnych na rzecz osób dotkniętych czynnikami ryzyka. <p>Szczegółowy opis praktyki i warunków jej zaliczenia:</p> <p>Zamierzone w module efekty planuje się osiągnąć dzięki dalszemu indywidualnemu uczestnictwu studentów w codziennej działalności różnych placówek wykorzystujących oddziaływania resocjalizacyjne i socjoterapeutyczne. Kolejne 90 godzin zajęć praktycznych posłuży nabyciu i poszerzeniu umiejętności planowania, prowadzenia i dokumentowania zajęć, pogłębieniu znajomości specyfiki pracy z wykorzystaniem metod resocjalizacyjnych i socjoterapeutycznych w placówkach. Realizowana w tej formie praktyka zawodowa będzie ponadto przydatna do skonfrontowania i uporządkowania wiedzy teoretycznej i dotychczasowych doświadczeń oraz sprawdzeniu swoich praktycznych umiejętności w pracy z osobami pochodzącymi z tzw. środowisk ryzyka. Zakładana forma praktyki stwarza optymalne warunki do zapoznania się studentów ze specyfiką pracy danej placówki: jej wyposażeniem, współpracą jaką podejmuje ze środowiskiem społecznym. Student samodzielnie szuka placówki, w której będzie odbywał praktykę zawodową wybierając jej rodzaj z listy placówek przedstawionych przez nauczyciela akademickiego (opiekuna praktyki) oraz konsultując z nim jej wybór.</p> <p>Zaliczenie praktyki przez opiekuna praktyki następuje na podstawie przedłożenia przez studenta wypełnionej dokumentacji przebiegu praktyk – wyłącznie na drukach do tego opracowanych (wcześniej pobranych od uczelnianego opiekuna praktyk). Praktykę zalicza w indeksie uczelniany opiekun praktyk na podstawie dostarczonej przez studenta dokumentacji. Studenci przekładają opiekunowi praktyk na uczelni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opinię o studencie realizującym praktykę, uzupełnioną przez opiekuna praktyki w placówce, - dziennik praktyk poświadczony podpisem opiekuna praktyki w placówce z dokładnymi zapisami odnośnie do codziennych działań na praktyce (w tym notatki z obserwacji zajęć wraz z udokumentowanymi scenariuszami obserwowanych zajęć - tematami zajęć, celami, metodami, środkami oraz ich krytyczną analizą), - scenariusze przeprowadzonych zajęć, podjętych aktywności, - raport z przebiegu praktyki zawodowej.
<p>22. Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych na kierunku studiów o profilu praktycznym, a w</p>	<p>pedagogika korekcyjna (terapia pedagogiczna): 14, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i wychowanie do życia w rodzinie: 8, pedagogika resocjalizacyjna i socjoterapia: 13</p>

	przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki	
23.	<p>Łączna liczba punktów ECTS, większa niż 50% ich ogólnej liczby, którą student musi uzyskać:</p> <ul style="list-style-type: none"> na kierunku o profilu ogólnoakademickim w ramach modułów zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dyscyplinach naukowych lub artystycznych związanych z tym kierunkiem studiów; na kierunku o profilu praktycznym w ramach modułów zajęć kształtujących umiejętności praktyczne 	<p>pedagogika korekcyjna (terapia pedagogiczna): 177, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i wychowanie do życia w rodzinie: 177, pedagogika resocjalizacyjna i socjoterapia: 180</p>
24.	Ogólna charakterystyka kierunku	<p>Kierunek studiów pedagogika realizuje profil ogólnoakademicki.</p> <p>Pedagogika jako nauka o wymiarze teoretycznym i praktycznym zarówno w obszarze nauk społecznych i humanistycznych jest realizowana w zakresie studiów pierwszego i drugiego stopnia na Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji w ramach działań dydaktycznych, naukowych, społecznych na rzecz środowiska lokalnego, ogólnopolskiego i międzynarodowego. Realizuje przyjęte i wytyczone przez Uniwersytet Śląski zadania rozwojowe.</p> <p>Przedmiot badań pedagogiki obejmuje zarówno zakres idei w odniesieniu do ideałów, norm i powinności, jak i praktyki społecznej. Treści pedagogiki w obszarze nauk humanistycznych obejmują teorię i praktykę wychowania, nauczania i uczenia się oraz w obszarze nauk społecznych teorii i praktyki funkcjonowania, środowisk wychowawczych, systemów i instytucji oświatowych, opiekuńczych, ich roli i wartości w rozwoju człowieka. Pedagogika bada i tworzy teorie w zakresie rozwoju i uczenia się człowieka w ciągu całego życia w wymiarze jednostkowym i społecznym. Wiedza i praktyka w pedagogice poddawana jest krytycznej analizie pod kątem zmian procesów edukacyjnych w odniesieniu do kulturowych, społecznych, politycznych, historycznych i ekonomicznych kontekstów.</p> <p>Treści i badania na kierunku studiów pedagogika są realizowane integralnie w zakresie poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Na kierunku pedagogika student w zakresie efektów uczenia się z wiedzy poznaje pedagogikę jako naukę, jej związki z innymi subdyscyplinami naukowymi. Zna elementarną terminologię pedagogiczną, teorie wychowania, uczenia się i nauczania. Zna teorie rozwoju człowieka w toku życia. Ma podstawową wiedzę o strukturze i i funkcjach systemu edukacji i jego uczestnikach Ma uporządkowaną wiedzę na temat zasad i norm etycznych. W zakresie efektów uczenia się w obszarze umiejętności absolwent potrafi obserwować, badać i wyciągać wnioski z różnych obszarów działalności pedagogicznej. Potrafi badać środowisko szkolne i społeczne ucznia. Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji. Potrafi rozwijać swoje umiejętności profesjonalne. W obszarze efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych jest świadomy etycznego wymiaru badań naukowych, realizacji praktyki pedagogicznej.</p> <p>Na kierunku pedagogika są realizowane treści zgodnie z przyjętymi efektami uczenia się,</p> <p>a) na studiach 1 stopnia student poznaje, doświadcza, realizuje w praktyce i kształtuje relacje ze środowiskiem społecznym na bazie podstaw teoretycznych i praktycznych (metodycznych w tym nauczycielskich) z zakresu modułów ogólnopedagogicznych i specjalnościowych,</p> <p>b) na studiach 2 stopnia student poznaje, doświadcza, realizuje w praktyce i w relacjach ze środowiskiem społecznym rozszerzone i pogłębione treści w zakresie modułów ogólnopedagogicznych i specjalnościowych.</p> <p>Założone efekty uczenia się na kierunku pedagogika odnoszą się do dwóch obszarów kształcenia (nauk społecznych i humanistycznych). Dotyczą programu studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim i zostały sformułowane w zgodzie z</p>

Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji z dnia 14 listopada 2018 roku.

Podzielone są na trzy grupy obejmując efekty odnoszące się do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz zawierają zestaw efektów uczenia się przewidziany dla specjalności przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Przewidziane dla kierunku studiów efekty uczenia się studenci uzyskują w ramach realizacji modułów teoretycznych i praktycznych. Stosunek modułów teoretycznych do praktycznych wykazuje wyraźną przewagę modułów zaliczanych do pierwszej grupy (zgodnie z ogólnoakademickim profilem kształcenia).

Efekty uczenia się na kierunku pedagogika są monitorowane w oparciu o procedury Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji.

W programie kształcenia na kierunku pedagogika przewidziano praktyki studenckie oraz określono wymiar, zasady i formy ich odbywania w zależności od specjalności.

Praktyki na kierunku Pedagogika (studia I i II stopnia) organizowane są zgodnie z wymogami określonymi przez obowiązujące Zarządzenie Rektora Uniwersytetu Śląskiego w sprawie organizowania studenckich praktyk zawodowych i określenia obowiązków opiekunów praktyk (wskazane w regulaminie odbywania studenckich praktyk zawodowych na Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach), Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli, Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 marca 2019r zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli, jak również w oparciu o Regulamin Studiów w Uniwersytecie Śląskim (załącznik do Uchwały nr 368 Senatu UŚ z dnia 30 kwietnia 2019r.) oraz Procedury Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji (od roku akademickiego 2019/2020).

Program studiów pierwszego stopnia obejmuje 6 semestrów, w tym 180 pkt ECTS.

W ramach studiów pierwszego stopnia na kierunku pedagogika są przygotowane następujące specjalności:

1. pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i wychowanie do życia w rodzinie
2. pedagogika korekcyjna (terapia pedagogiczna)
3. pedagogika resocjalizacyjna i socjoterapia.

Program studiów drugiego stopnia obejmuje 4 semestry, w tym 120 punktów ECST.

W ramach studiów drugiego stopnia na kierunku pedagogika są przygotowane następujące specjalności:

1. pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z terapią pedagogiczną,
2. resocjalizacja z edukacją międzykulturową (studia stacjonarne i niestacjonarne w języku polskim oraz studia stacjonarne w języku angielskim)
3. zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne

Program studiów pedagogicznych realizowany jest z uwzględnieniem Europejskiego Systemu Transferu Punktów (ECTS).

Okres zajęć dydaktycznych wynikających z programu kształcenia, podzielony jest na 2 semestry – semestr zimowy i semestr letni.

Warunkiem zaliczenia semestru jest uzyskanie zaliczeń wszystkich modułów przewidzianych planem studiów i uzyskanie łącznie co najmniej 30 punktów ECTS. Okresy weryfikacji efektów uczenia się (sesje egzaminacyjne) wyznaczone są w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych i trwają od 14 do 21 dni.

Studenci na każdym poziomie studiów, bez względu na formę ich realizacji uzyskują 30 punktów ECTS w każdym semestrze studiów.

Program kształcenia zapewnia studentom kierunku wybór modułów kształcenia.

Zarówno na studiach pierwszego i drugiego stopnia zwraca się szczególną uwagę na indywidualny rozwój studenta, co przejawia się:

- zabezpieczeniem w modułach i sylabusach odpowiedniej liczby godzin na samodzielnej pracę studenta,

	<p>- umożliwieniem studentom aktywnego, naukowego i praktycznego uczestnictwa i prac w ramach organizacji studenckich, kół naukowych, AZS,</p> <p>- prowadzeniem działalności społecznej na rzecz środowiska lokalnego i uczelnianego (wolontariaty w instytucjach oświatowo-wychowawczych, jako wartościowe uzupełnienie programu praktyk).</p>
25. Ogólna charakterystyka specjalności	<p><u>pedagogika korekcyjna (terapia pedagogiczna)</u></p> <p>Studia 1 stopnia w ramach specjalności pedagogika korekcyjna (terapia pedagogiczna) wyposażają studenta w umiejętność prowadzenia indywidualnych oraz grupowych zajęć terapeutycznych z dziećmi mającymi trudności w uczeniu się (specyficzne trudności w uczeniu się) i wykazującymi zaburzenia zachowania, a także umożliwiają zdobycie kompetencji umożliwiających stworzenie optymalnych warunków nauki dla dzieci ujawniających specjalne potrzeby edukacyjne. Absolwent nabeździe również umiejętność rozpoznawania zaburzeń i dysfunkcji rozwojowych, które mogą być przyczyną trudności w uczeniu się i niepowodzeń szkolnych, planowania procesu wychowawczo-terapeutycznego, diagnozowania indywidualnych możliwości dziecka oraz wskazywania jego możliwości edukacyjnych.</p> <p>Kształcenie na specjalności pedagogika korekcyjna (terapia pedagogiczna) jest prowadzone zgodnie z wytycznymi określonymi w załączniku 3 do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019r. w sprawie standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z dnia 2 sierpnia 2019r., poz. 1450). Uzyskanie pełnych kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego w zakresie pedagogiki korekcyjnej (terapii pedagogicznej) wiąże się z ukończeniem studiów pierwszego stopnia i drugiego stopnia na kierunku innym niż pedagogika specjalna na tej samej specjalności.</p> <p><u>pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i wychowanie do życia w rodzinie</u></p> <p>Na stacjonarnych i niestacjonarnych studiach 1 stopnia na kierunku pedagogika o specjalności pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i wychowanie do życia w rodzinie prowadzi się kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela, które obejmuje następujące grupy zajęć: przygotowanie merytoryczne do nauczania przedmiotu wychowanie do życia w rodzinie (program studiów określa efekty uczenia się obejmujące wiedzę i umiejętności odpowiadające wszystkim wymaganiom podstawy programowej przedmiotu nauczania w szkole podstawowej); pełne przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne; pełne przygotowanie dydaktyczne (podstawy dydaktyki i emisję głosu); przygotowanie dydaktyczne do nauczania przedmiotu (dydaktykę przedmiotu nauczania i praktyki zawodowe). Studia przygotowują do rozpoznawania indywidualnych potrzeb wychowanków, analizy przyczyn trudności zarówno w środowisku szkolnym, jak i rodzinnym, do stawiania specjalistycznej diagnozy pedagogicznej, będącej punktem wyjścia do zaplanowania programu naprawczego, optymalnej strategii wychowawczej, projektowania programów korekcyjnych i profilaktycznych oraz ścieżki wsparcia rozwoju jednostek z rodzin dysfunkcyjnych i ze środowisk społecznie zmarginalizowanych.</p> <p>Kształcenie na specjalności pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i wychowanie do życia w rodzinie jest prowadzone zgodnie z wytycznymi określonymi w załączniku 1 do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019r. w sprawie standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z dnia 2 sierpnia 2019r., poz. 1450). Uzyskanie pełnych kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu wiąże się z ukończeniem studiów pierwszego stopnia i drugiego stopnia na kierunku, którego program studiów określa efekty uczenia się obejmujące wiedzę i umiejętności odpowiadające wszystkim wymaganiom podstawy programowej przedmiotu nauczania.</p> <p><u>pedagogika resocjalizacyjna i socjoterapia</u></p> <p>Studenci w ramach studiów 1 stopnia na specjalności pedagogika resocjalizacyjna i socjoterapia nabywają podstawowe kwalifikacje diagnostyczne oraz metodyczne do pracy z osobami nieprzystosowanymi społecznie i z zaburzeniami zachowania w środowisku szkolnym, osobami w trudnych życiowych sytuacjach, osobami wchodzącymi w konflikt z prawem. Studia przygotowują w zakresie podstawowej wiedzy i umiejętności rozumienia, diagnozowania i zastosowania adekwatnych metod pracy w odniesieniu do: dewiacji społecznych; procesu resocjalizacji; diagnozy psychopedagogicznej w resocjalizacji; uwarunkowań prawno-społecznych procesu resocjalizacji; sytuacji edukacyjnej uczniów, nauczycieli, rodziców z perspektywy zjawisk niepożądanych w kontekście nieprawidłowej socjalizacji; zagrożenia niedostosowaniem społecznym dzieci i młodzieży; instytucji o charakterze zamkniętym takich jak zakłady karne, placówki o charakterze resocjalizacyjnym; probacji; interwencji kryzysowej; uzależnień i ich skutków. Ponadto przygotowują w zakresie umiejętności prowadzenia oddziaływań resocjalizacyjnych oraz zajęć socjoterapeutycznych w środowisku otwartym i placówkach</p>

resocjalizacyjnych.

Kształcenie na specjalności pedagogika resocjalizacyjna i socjoterapia jest prowadzone zgodnie z wytycznymi określonymi w załączniku 3 do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019r. w sprawie standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z dnia 2 sierpnia 2019r., poz. 1450). Uzyskanie pełnych kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego w zakresie pedagogiki resocjalizacyjnej wiąże się z ukończeniem studiów pierwszego stopnia i drugiego stopnia na kierunku innym niż pedagogika specjalna na tej samej specjalności.